

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi maatilatalouden tuloverolain, verotuslain 45 §:n ja maatalouden investointivaraustalain 1 ja 12 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että maatilatalouden verotukseen tehty, vuosilta 1989 ja 1990 toimitettavissa verotuksissa voimassa olevat väliaikaiset muutokset säädetään tuleviksi voimaan pysyvästi vuodesta 1991 alkaen.

Esitykseen sisältyvät ehdotukset koskevat pinta-alalisien saattamista veronalaisiksi, maatalouden irtaimen käyttöomaisuuden enimmäispoistoprosentin alentamista ja poistojen aloittamisajankohdan muuttamista sekä eläkevakuutusmaksujen ja ryhmähenkivakuutusmaksujen vähennysoikeutta. Yksityiskäyttöön-ottojen ja tulolähdesiirtojen verotusta koskevat säännökset ehdotetaan otettaviksi lakiin.

Näiden lisäksi ehdotetaan maatalouden investointivaraustalain järjestelmä korvattavaksi tasausvarauksella, josta säädettäisiin maatilatalouden tuloverolaissa. Tasausvaraukseen ei liittyisi talletusvelvollisuutta, ja se voitaisiin tehdä riippumatta aikaisemman varauksen käyttämisestä. Vähennyskelpoisen tasausvarauksen enimmäismäärä olisi 30 prosenttia maatalouden puhtaasta tulosta ennen varauksen vähentämistä, kuitenkin vähintään 5 000 markkaa ja enintään 40 000 markkaa. Tasausvarausta voitaisiin käyttää kahtena seuraavana verovuotena samoihin käyttökohteisiin kuin investointivaraustakin on voitu käyttää.

Metsäverotusta ehdotetaan muutettavaksi väliaikaisesti voimassa olevien lakien nojalla jo sovellettavien muutosten lisäksi ottamalla lakiin useita tuottoperusteiden laskemista ja veronhuojennuksia koskevia säännöksiä. Hakuumahdollisuus ehdotetaan otettavaksi huomioon tuottoperusteen alentamiseksi ja kunnitusta kasvunarviota ehdotetaan yhtenäistettäväksi siten, että se rajoitetaan enintään 90

prosentin tasolle ja vähintään 70 prosentin tasolle todelliseen kasvuun verrattuna. Pystypuuston rakenne ehdotetaan otettavaksi verokuutiometrin rakenteen perusteeksi. Verokuutiometrin keskimääräinen raha-arvo ehdotetaan laskettavaksi kahden viimeksi kuluneen hakkuuvuoden hintojen perusteella ja tällöin veronalaisen hakkuusäästön ja kotitarvepuun arvona pidettäisiin 50 prosenttia markkina-puun arvosta. Erikseen vähennettäviksi ehdotetaan metsätalouden keskeiset menot, kuten metsän uudistamisesta ja taimikonhoidosta aiheutuneet menot, samoin kuin ojitusmenot ja metsäautotien rakentamismenot. Metsämaan uudistusalojen verovapausjärjestelmä uudistetaan. Maatalousmaan metsityksen perusteella myönnettävästä verovapaudesta ja metsämaan uudistusalan nykyisestä veronhuojennuksesta luovuttaisiin. Keskimääräisen vähennyksen laskenta tarkistetaan uusien vähennysten ja eräiden aikaisemmin erikseen vähennettävien menojen, kuten metsätaloussuunnittelun menojen ja lannoitemenojen vähentämismenettelyn muutoksen johdosta. Ensiharvennusvähennys myönnettäisiin edelleen samoin kuin hankintatyön verovapaus säilytettäisiin. Valtakunnan metsien 8. inventoinnin tietojen käyttöönotto siirretään siihen, kun inventointi on päättynyt koko maassa. Näiden tietojen käyttöönoton yhteydessä muutetaan myös metsäverolukujen ja verokuutiometrin rakenteen määrittelyn arviointi kohdistumaan vain veronalaiselle metsämaalle.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1991 alusta lukien, jolloin sitä voitaisiin soveltaa vuodelta 1991 toimitettavasta verotuksesta alkaen.

YLEISPERUSTELUT

1. Ehdotusten syyt ja asian valmistelu

Hallitusohjelman mukainen kokonaisverouudistuksen toteuttaminen aloitettiin vuoden 1989 tulo- ja menoarvioesityksen yhteydessä. Tällöin annettiin eduskunnalle hallituksen esitys laeiksi maatilatalouden tuloverolain, verotuslain 68 a §:n ja tappiontasauksesta tuloverotuksessa annetun lain 2 ja 4 §:n muuttamisesta (hall. es. 111/1988 vp.). Esitykseen sisältyvät ehdotukset hallituksen esitykseksi laiksi maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta ja tappiontasauksesta tuloverotuksessa annetun lain 2 ja 4 §:n muuttamisesta kuitenkin raukesivat kolmannessa käsittelyssä. Valtiovarainvaliokunta ehdotti näiden lakiehdotusten hyväksymistä yksivuotiseksi verolaeiksi muutettuna (valtiovarainvaliok. miet. 83 a). Lakia maatilatalouden tuloverolain väliaikaisesta muuttamisesta (1250/88) ja lakia tappiontasauksesta tuloverotuksessa annetun lain 2 §:n väliaikaisesta muuttamisesta (1252/88) sovelletaan vuodelta 1989 toimitettavassa verotuksessa.

Vuoden 1990 tulo- ja menoarvioesityksen yhteydessä annettiin eduskunnalle hallituksen esitys laeiksi maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta sekä tappiontasauksesta tuloverotuksessa annetun lain 2 ja 4 §:n muuttamisesta (hall. es. 113/1989 vp.). Hallituksen esitys laiksi maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta kuitenkin raukesi kolmannessa käsittelyssä. Valtiovarainvaliokunta ehdotti lakiehdotuksen hyväksymistä yksivuotiseksi verolaeiksi muutettuna (valtiovarainvaliok. miet. 77 a). Eduskunta hyväksyi lain maatilatalouden tuloverolain väliaikaisesta muuttamisesta (1340/89), jota sovelletaan vuodelta 1990 toimitettavassa verotuksessa.

Kokonaisverouudistuksen yhteydessä annettuun hallituksen esitykseen sisältyvät säännökset on laadittu valtiovarainministeriön asettamien maatilalojen veropohjatyöryhmän (työryhmämuistio 1987: VM 28) ja yritysjärjestelytyöryhmän (työryhmämuistio 1988: VM 3) muistioissa esitettyjen selvitysten ja ehdotusten pohjalta.

Maatalouden verotukseen ehdotettava maatalousvaraus perustuu valtiovarainministeriön asettaman maatalousverotyöryhmä-89:n ehdotukseen (työryhmämuistio 1989:VM 26). Va-

rausjärjestelmän uudistamisesta sovittiin hinnoitteluvuoden 1991/92 maataloustuloratkaisua koskevista maaataloustuloneuvotteluissa.

Vuodelta 1990 toimitettavassa verotuksessa väliaikaisesti voimassa olevan lain nojalla myönnettävä ensiharvennusvähennys on metsäverotoimikunta -88:n (komiteanmietintö 1988:32) ehdotuksen mukainen eräin tarkistuksin.

Muiden metsäverotukseen ehdotettavien muutosten pohjana ovat pääosin metsäverotoimikunta -88:n mietinnön ensimmäisessä erivälissä mielipiteessä esitetyt ehdotukset, joista neuvoteltiin hallituksen ja puukaupan osapuolten välillä keväällä 1989. Neuvotteluissa käsitellyjä muutoksia tarkistamaan asetettiin pääministerin toimeksiannosta 21 päivänä maaliskuuta 1990 kolmen henkilön työryhmä, joka antoi muistionsa 26 päivänä maaliskuuta. Työryhmä ehdotti metsäveroa koskevat muutokset toteutettaviksi osittain metsäverotoimikunta -88:ssa yksimielisesti tehtyjen ehdotusten sekä niin sanotun metsämiesten mallin mukaisten ehdotusten yhteensovitukseen eräin tarkistuksin.

2. Ehdotettavat muutokset

2.1. Maatalouden verotus

Tämä esitys on samansisältöinen kuin hallituksen esitys n:o 113/1989 vp., minkä lisäksi siihen sisältyy ehdotus maatalouden tasausvarauksesta.

Esitykseen sisältyvät ehdotukset koskevat pinta-alalisien saattamista veronalaisiksi, maatalouden irtaimen käyttöomaisuuden enimmäispoistoprosentin alentamista ja poistojen aloittamisajankohdan muuttamista sekä eläkevakuumaksujen ja ryhmähenkivakuutuksen vakuutusmaksujen vähennysoikeutta. Yksityiskäyttöönottojen ja tulolähdesiirtojen verotusta koskevat säännökset ehdotetaan otettaviksi lakiin.

Esityksessä ehdotetaan luovuttavaksi nykyisestä määräajan voimassa olevasta maatalouden investointivarausjärjestelmästä. Tämä korvattaisiin vuodelta 1991 toimitettavasta verotuksesta alkaen tasausvarauksella, josta säädetäisiin maatilatalouden tuloverolaissa. Varaus

vähentäisi nykyisiin tuloksentasauskeinoihin liittyviä haittoja muun muassa vähentämällä kassaperiaatteeseen kohdistuvia paineita epätauloudellisiin ratkaisuihin. Varausjärjestelmään ei liittyisi talletusvelvollisuutta, ja se voitaisiin toisin kuin investointivaraus, tehdä riippumatta vanhan varauksen käytöstä. Uusi varaus olisi myös hallinnollisesti nykyistä yksinkertaisempi eikä sisältäisi huomattavia veronhuojenuksia. Näin se olisi myös kokonaisverouudistuksen periaatteiden mukainen.

2.2. Metsäverotus

Metsän tuottoperusteista ehdotetaan otettavaksi nykyistä tarkemmat säännökset lakiin, samalla kun tuottoperusteita ehdotetaan muutokin täsmennettäväksi. Vakuutuskorvaukset otettaisiin tuottoperustearvioinnissa huomioon, ja ojitettavien soiden uusista veronhuojennuksista luovuttaisiin. Näitä säännöksiä on jo sovellettu sekä vuodelta 1989 että 1990 toimitettavissa verotuksissa. Muutosehdotuksia on laajemmin selostettu hallituksen esityksen n:o 111/1988 vp. yleisperusteluissa.

Vuodelta 1990 toimitettavassa verotuksessa sovellettavaa ensiharvennusvähennystä koskeva säännös sekä säännös valtakunnan metsien 8. inventoinnin tietojen käyttöön otosta vasta, kun inventointi on päättynyt koko maassa, sisältyvät myös tähän esitykseen. Näitä muutosehdotuksia on selostettu tarkemmin hallituksen esityksen n:o 113/1989 vp. perusteluissa.

Metsäverotuksen kokonaistason sääntelyn saamiseksi kokonaisverouudistuksen kannalta tarkoituksenmukaiselle tasolle ehdotetaan metsäverotukseen jo vuodelta 1990 toimitettavassa verotuksessa sovellettavien ensiharvennusvähennyksen ja valtakunnan metsien 8. inventoinnissa saatujen tietojen käyttöön oton lykkäämisen lisäksi useita muutoksia.

Metsäverotukseen ehdotettavilla säännöksillä pyritään saamaan metsäverotukseen nykyistä parempi ajantasaisuus, pyritään kohdentamaan metsän tuotto uudelleen sellaisiin kohteisiin, joissa tulonsaantimahdollisuudet ovat keskimääräistä paremmat, laajennetaan menojen vähentämisoikeutta siten, että keskeiset metsätalouden menot, mukaan lukien perusparannusmenot, tulevat vähennyskelpoisiksi sekä yhtenäistetään yleisesti metsäverotusta siten, että kohtuuttoman korkeat ja toisaalta liian matalat kasvunarviot poistetaan. Näiden tavoitteiden ohella metsäverotuksen uudistuksella pyritään myös lisäämään puuntuotantoa ja teollisuuden puunsaantia.

lat kasvunarviot poistetaan. Näiden tavoitteiden ohella metsäverotuksen uudistuksella pyritään myös lisäämään puuntuotantoa ja teollisuuden puunsaantia.

Tuottoperusteiden laskennan yksinkertaistamiseksi ehdotetaan, että verokuutiometrin rakenteen perusteeksi otetaan pystypuuston rakenne. Nykyistä paremman ajantasaisuuden saavuttamiseksi verokuutiometrin keskimääräisen raha-arvon laskentaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että raha-arvo lasketaan kahden viimeksi kuluneen hakkuuvuoden puun hintojen ja puun käytön perusteella. Keskimääräistä vähennystä tarkistettaisiin uudistamismenojen, taimikonhoitomenojen, metsätaloussuunnittelun menojen ja metsän lannoitementojen vähennysmenettelyn muutoksen johdosta.

Metsän tuoton uudelleen kohdentamiseksi alueille, joissa on keskimääräistä paremmat tulonsaantimahdollisuudet, ehdotetaan, että kasvun arviointi ja verokuutiometrin rakenteen arviointi kohdistetaan veronalaiselle metsämaalle sen jälkeen, kun valtakunnan metsien 8. inventointi otetaan käyttöön ja tätä varten tarvittavat tiedot ovat saatavissa. Metsämaan uudistusalojen verovapausjärjestelmä uudistetaan luopumalla nykyisestä uudistusalan diskonttausmenetelmällä lasketusta veronhuojennuksesta ja maatalousmaiden metsitysalueiden verovapaudesta. Verovelvollisella olisi oikeus metsämaan uudistusalan taimikon verovapauteen. Taimikon pinta-alan suhdetta maatilan metsämaan kokonaispinta-alaan vastaava osuus metsän puhtaasta tuotosta vähennettäisiin veronalaista puhdasta tuottoa määrättäessä. Uudistus johtaisi niiden metsänomistajien verotuksen kevenemiseen, joilla on keskimääräistä enemmän verovapaita taimikoita. Vastaavasti niiden metsänomistajien verotus kiristyisi lievästi, joiden taimikkoala on keskimääräistä pienempi. Keskeiset metsätalouden menot, kuten metsän uudistamisvähennys ja erillinen taimikkovähennys, ehdotetaan verovelvolliskohtaisiksi menoiksi.

Menojen vähennysoikeutta ehdotetaan laajennettavaksi. Myös ne metsämaan soiden ojitusmenot ja metsäautotien perustamismenot, joita aikaisemmin on pidetty tuloverotuksessa vähennyskeltottomina perusparannusluontoisina menoina, ehdotetaan vähennettäväksi erikseen menojäännöksestä tehtävänä 25 prosentin poistona.

Metsäverotuksen tasoa pyritään yhtenäistämään säätämällä kunnittaiselle kasvunarviolle

enimmäis- ja vähimmäisrajat verrattuna todelliseen kasvuun. Niissä tapauksissa, joissa kunnan tai kuntaryhmän suurin kestävä hakkuumahdollisuus alittaa kasvun määrän, ero ehdotetaan otettavaksi huomioon kasvun perusteella laskettua tuottoperustetta alentavana tekijänä. Veronalaisen hakkuusäästön ja kotitarvepuun arvoa ehdotetaan alennettavaksi verokuutiometrin keskimääräisen arvon laskennassa.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Maatalouden tuloverotuksen tulopohjaa lisäävät pinta-alalisen veronalaisiksi muuttuminen noin 900 miljoonaa markkaa ja poisto-oikeuden hidastaminen suunnilleen 500—600 miljoonaa markkaa. Tasauseräyksen käyttöönoton arvioidaan alentavan tulopohjaa noin 675 miljoonalla markalla.

Osa metsäverotukseen ehdotetuista muutoksista lisää tulopohjaa ja osa alentaa sitä. Arviot on tehty vuodelle 1991 verrattuna vuodelta 1990 sovellettaviin metsäveroa koskeviin säännöksiin vuoden 1991 rahassa.

Kaikki metsätalouden verotuksessa sovellettavat säännökset alentavat tulopohjaa vuonna 1991 yhteensä 1265 miljoonalla markalla. Jo nykyisin voimassa olevien huojennussäännösten vaikutus alentaa tulopohjaa 1080 miljoonalla markalla. Vuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa sovellettaviksi ehdotettujen uusien säännösten vaikutus alentaisi tulopohjaa vielä 185 miljoonalla markalla. Vuonna 1996, jolloin 8. inventoinnin tiedot on arvioitu otettaviksi käyttöön, olisi säännösten tulopohjaa

alentava vaikutus 1025 miljoonaa markkaa. Tästä 495 miljoonaa markkaa on vuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa sovellettavien uusien huojennusten vaikutus.

Tulopohjaa lisäävät kasvun määrän yhtenäistämistä koskeva säännös 40 miljoonaa markkaa, inflaatiokorjaus 150 miljoonaa markkaa, keskimääräisen vähennyksen tarkistaminen 280 miljoonaa markkaa ja metsämaan uudistusalojen verovapausjärjestelmän uudistaminen 280 miljoonaa markkaa. Tulopohjaa supistavat hakkuumahdollisuuden huomioon ottaminen 160 miljoonaa markkaa, pystyputon rakenteen ottaminen verokuutiometrin rakenteen perusteeksi 50 miljoonaa markkaa, hakkuusäästön ja kotitarvepuun arvonalennus 190 miljoonaa markkaa, uudistamisvähennys 365 miljoonaa markkaa, taimikkovähennys 150 miljoonaa markkaa ja ojitus- ja metsäautotien rakentamisen vähennysoikeus 20 miljoonaa markkaa. Jo tältä vuodelta toimitettavassa verotuksessa sovellettava valtakunnan metsien 8. inventoinnin tietojen käyttöönottokielto vähentää tulopohjaa 550 miljoonaa markkaa vuonna 1991 ja ensiharvennusvähennys 180 miljoonaa markkaa. Edelleen myönnettävä hankintatyön veronhuojennus vähentää tulopohjaa 350 miljoonaa markkaa.

Esitys on osa kokonaisverouudistusta, jota koskevat muut esitykset, erityisesti valtionverotuksen tuloveroasteikkoa koskeva, myös vaikuttavat tämän esityksen vaikutuksiin veronsaajain ja verovelvollisten talouteen. Näitä kokonaisverouudistuksen vaikutuksia myös maatalouden harjoittajan osalta on käsitelty vuodelta 1989 toimitettavaa verotusta varten annetun veroasteikkoesityksen (hall.es. 108/1988 vp.) perusteluissa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

Perustelut koskevat ehdotettuja muutoksia verrattuna pysyvästi voimassa oleviin lakeihin.

1.1. Maatilatalouden tuloverolaki

4 §. Pykälään ehdotetaan otettavaksi säännös verovelvollisen yksityistalouteensa ottaman muun omaisuuden kuin maatalous- ja puutarhatuotteiden arvosta. Omaisuuden arvoksi katsottaisiin omaisuuden alkuperäistä hankintamenoa vastaava määrä tai sitä alhaisempi todennäköinen luovutushinta. Tämän sisältöinen

säännös ehdotetaan pykälän 3 momentiksi. Maatalous- ja puutarhatuotteiden verovapautta koskeva säännös pysyisi entisensä sisältöisenä 4 §:n 2 momenttina.

5 §:n 1 momentin 2 kohta. Lainkohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että rakennuksesta ja rakennelmasta, jonka verovelvollinen on omistanut vähintään 10 vuotta, saaduista luovutushinnoista ja vahingon-, vakuutus- ja muista korvauksista 60 prosenttia on veronalaista tuloa. Myös muusta säännöksessä tarkoitettua luovutushinnasta tai muusta korvauksesta olisi 60 prosenttia veronalaista tuloa. Muilta osin lainkohta pysyisi ennallaan.

5 §:n 1 momentin 4 kohta. Pykälässä on lueteltu maatalouden verovuoden veronalaisia tuloja ja näistä poikkeuksena mainittu pinta-alaisista. Kun pinta-alaisat eivät enää olisi verovapaita, ehdotetaan lainkohdasta poistettavaksi pinta-alaisista koskeva maininta.

5 §:n 1 momentin 12 kohta. Pykälän 1 momenttiin lisättäväksi ehdotetun uuden 12 kohdan mukaan veronalaiseksi tuloksi luettaisiin verovelvollisen toiseen tulolähteeseensä siirtämän muun maatalouteen kuuluvan omaisuuden kuin maatalous- ja puutarhatuotteiden ja tilalta otetun maa-aineksen verotuksessa poistamatta oleva hankintamenon osa.

6 §:n 1 momentin 1 kohta. Maatilatalouden tuloverolain 6 §:ssä on esimerkkiluettelo vähennyskelpoisista menoista. Lainkohdasta ehdotetaan poistettavaksi viittaus tulo- ja varallisuusverolain mukaan kokonaistulosta vähennyskelpoisiin vapaaehtoisin eläkevakuutusmaksuihin. Maatilatalouden harjoittajat saisivat pakollisten eläkevakuutusmaksujen lisäksi vähentää kokonaistulosta vapaaehtoisia eläkevakuutusmaksuja 15 prosenttia ansiotulon määrästä. Tästä säädetään tulo- ja varallisuusverolaissa.

Lisäksi lainkohtaan ehdotetaan otettavaksi säännös maatalousyrittäjien ryhmähenkivakuutuksen maksujen vähennysoikeudesta.

6 §:n 1 momentin 9 kohta. Lainkohtaan sisältyvä, maataloudessa käytetyn kotitarvepuun vähentämistä koskeva säännös ehdotetaan muutettavaksi siten, että kotitarvepuun vähennysoikeus on 50 prosenttia kantohintojen markkina-arvosta. Vähennyksen alentaminen johtuu kotitarvepuun 50 prosentin aliarvostuksesta verokuutiometrin arvon laskennassa.

6 §:n 1 momentin 12 kohta. Pykälän 1 momenttiin lisättävään uuteen 12 kohtaan ehdotetaan sisällytettäväksi säännös verovelvollisen

sen toisesta tulolähteestä siirtämän omaisuuden vähennyskelpoisuudesta. Vähennyskelpoinen olisi omaisuuden verotuksessa poistamatta oleva hankintamenon osa tai sitä korkeampi toisessa tulolähteessä veronalaiseksi luovutushinnaksi luettu määrä.

8 §. Pykälän 3 momentissa on irtaimen käyttöomaisuuden poistoja koskevan menoajan määrittely. Sen mukaan menoajan määrittelyä laskettaessa irtaimen käyttöomaisuuden hankkiminen oikeuttaa poistojen aloittamiseen. Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain mukaan verotettavan elinkeinonharjoittajan ja maatilatalouden harjoittajan poistojärjestelmän yhtenäistämiseksi lainkohta ehdotetaan muutettavaksi siten, että menoajan on verovuoden aikana käyttöön otettujen koneiden, kaluston ja laitteiden hankintamenon sekä aikaisemmin käyttöön otettujen koneiden, kaluston ja laitteiden poistamattomien hankintamenojen summa vähennettynä koneista, kalustosta ja laitteista verovuoden aikana saaduilla luovutushinnoilla ja muilla vastikkeilla sekä vahingon-, vakuutus- ja muilla korvauksilla ynnä koneiden, kaluston ja laitteiden hankintaan ja perusparannuksiin saaduilla avustuksilla.

Pykälän 4 momentissa on säädetty enimmäispoistoprosentista. Tämä ehdotetaan alennettavaksi 30 prosentista 25 prosenttiin.

10 a §. Lainkohdan mukaan verovelvollinen voi vähentää maatalouden puhtaasta tulosta varauksen, *tasausvarauksen*, jonka hän on tehnyt veroilmoituksessaan. Tasausvarauksen enimmäismäärä olisi 30 prosenttia maatalouden puhtaasta tulosta, enintään kuitenkin 40 000 markkaa. Jotta taloudellisesti merkityksettömät varaukset eivät vaikeuttaisi tarpeettomasti verotustyötä, olisi varauksen oltava vähintään 5 000 markkaa. Täysien tuhansien ylimenevä osa jätettäisiin lukuunottamatta. Nykyisestä investointivarauksesta poiketen verovelvollisen ei olisi tehtävä talletusta rahalaitokseen.

Pykälän 2 momentin mukaan tasausvarauksen käyttöaika olisi kaksi verovuotta sen verovuoden päättymisestä, jolta jätetyssä veroilmoituksessa tasausvaraus on tehty. Käyttö ei olisi esteenä uuden varauksen tekemiselle. Samassa ajassa se olisi luettava maatalouden veronalaiseksi tuloksi. Aikaisemmin tehty varaus on käytettävä ennen myöhemmin tehtyjä varauksia.

Jos meno on katettu tasausvarauksella, meno tai sen osa ei olisi verotuksessa vähennyskelpoinen.

10 b §. Pykälässä on säännös tasausvarauksen käyttökohteista. Varausta saataisiin käyttää vain laissa mainittujen investointien rahoitukseen. Käyttökohteet olisivat samat kuin maatalouden investointivarauslain mukaan. Näitä olisivat sellaiset koneet, kalusto ja laitteet, joiden hankintamenot 8 §:n 2 momentin mukaan vähennetään menojäännöksestä tehtävin poistoin. Lain 9 §:n 1 momentissa mainittujen rakennusten ja rakennelmien rakentaminen ja peruskorjaus olisivat myös varauksen käyttökohteita samoin kuin 10 §:n 1 momentissa mainitut salaojat, sillat, padot ja muut sellaiset hyödykkeet.

Tasausvarausta on pykälän 2 momentin mukaan käytettävä koneiden, kaluston ja laitteiden hankintamenoihin sinä verovuonna, jona hyödyke on hankittu ja näiden perusparannusmenoihin perusparannuksen suoritusvuotta vastaavana verovuonna. Rakennusten ja rakennelmien sekä salaojien, siltojen ynnä muiden hankintaan ja perusparannukseen tasausvarausta on käytettävä sinä verovuonna, jona hyödykkeen rakennustyö on aloitettu tai se on valmistunut.

10 c §. Pykälässä on säännökset tasausvarauksen tulouttamisesta. Jos verovelvollinen ei ole esittänyt selvitystä tasausvarauksen lukemisesta tuloksi tai käyttämisestä laissa säädetyllä tavalla, tasausvaraus luetaan tuloksi sinä verovuonna, jona se olisi viimeistään ollut luettava tuloksi tai käytettävä.

Jos verovelvollinen lopettaa maatalouden harjoittamisen, käyttämättömät tasausvaraukset luetaan sen verovuoden tuloksi, jona hän on lopettanut maatalouden harjoittamisen. Jos verovelvollisen kuolinpesä, jota verotetaan erillisenä verovelvollisena, jatkaa maatalouden harjoittamista, varauksia ei kuitenkaan lueta tuloksi.

11 §. Pykälässä on säännökset metsätalouden puhtaan tulon määrittämisestä. Laissa olevat säännökset puhtaan tuoton arvioinnista ovat hyvin niukat, ja puhtaan tuoton arviointi perustuu paljolti käytännössä kehitettyihin menettelytapoihin. Maatilatalouden tuloverolain 11 §:ään ehdotetaan otettavaksi yksityiskohtaiset säännökset metsätalouden puhtaan tuoton määrittämisessä käytetyistä käsitteistä ja menetelmästä.

Pykälän 1 momentin johdantokappaleeseen sisältyisi keskimääräisverotuksen periaate kahden hakkuuvuoden verotusperusteiden vahvistamisesta hintanoteerausten perusteella. Voimassa olevan lain mukaan puhdas tuotto lasketaan kolmen hakkuuvuoden hintojen perusteella. Siirtymällä verokuutiometrin keskimääräisen raha-arvon laskennassa kahden viimeksi kuluneen hakkuuvuoden hintojen perusteella tapahtuvaan laskentaan hintaperusteen laskenta yksinkertaistuu nykyisestä ja noin puolet inflaatiosta johtuvasta hintaperusteen alijäämäisyydestä korjautuu. Kahden perättäisen hakkuuvuoden liukuva keskihinta ottaa riittävästi huomioon myös suhdannevaihtelusta aiheutuvan hintaperusteen tasaustarpeen. Pysyvästi voimassa oleva laki edellyttää metsätalouden tuoton arviointiperusteiden määrittämistä kunnittain. Tämä ei ole kuitenkaan käytännössä ollut mahdollista muuten kuin veroluokituksessa. Kun arviointiperusteet pitäisi tarvittaessa voida määritellä myös kuntaryhmittäin, ehdotetaan tästä otettavaksi lakiin säännös.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan metsämaat jaetaan enintään neljään veroluokkaan.

Pykälän 1 momentin 2 kohtaan sisältyisi verokuutiometrin ja metsäveroluvun määritelmät, jotka nykyisin ovat maatilatalouden tuloveroasetuksen 13 §:ssä.

Verotusta varten arvioitava kasvu ehdotetaan arvioitavaksi vain veronalaisten metsämaiden kasvutietojen perusteella, joten joutomaiden ja verovapaiden metsämaiden kasvu jää pois metsäverolukujen laskennasta. Uusi laskentatapa toteutettaisiin vasta valtakunnan metsien 8. inventoinnin tietojen käyttöönotton yhteydessä. Laskentaa varten 8. inventoinnin aineistosta karsitaan muuhun maankäyttölajiin kuin metsämaaksi veroluokituksessa luetut koalat sekä uudistusalueet, vakiintuneet taimikot ja ojituksen iän perusteella verovapaat suokoealat.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös hakkuumahdollisuuden huomioon ottamisesta tuottooperusteen alentamiseksi. Jos kunnan tai kuntaryhmän suurin kestävä hakkuumahdollisuus alittaa kasvun määrän, ero otetaan huomioon kasvun perusteella laskettua tuottooperustetta alentavana tekijänä. Metsäveroluvut kerrotaan hakkuumahdollisuuden ja kasvun määrien suhteella. Suurimman kestävän hakkuumahdollisuuden määrittämisestä annettaisiin tarkemmat määräykset asetuksella. Laskenta to-

teutetaan metsälautakuntien toimintapiirien alueilla valtakunnan metsien 7. inventoinnin tiedoilla ja ilmastokorjatuilla kasvu- ja suunnitearvioilla. Korjaus tehdään tuottoperusteita myöhemmin uudistettaessa tarpeen mukaan.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan 3 momentissa on säännös kunnittaisen kasvun arvioinnin enimmäis- ja vähimmäisrajoista. Verotusta varten arvioidun kasvun määrän yliarvioinnin estämiseksi kuntakohtaisessa arvioinnissa sovelletaan varovaisuusperiaatetta. Tämä tapahtuisi siten, että kuntakohtainen kasvun määrä rajoitetaan enintään 90 prosentin ja vähintään 70 prosentin tasolle verrattuna valtakunnan metsien inventoinnissa mitattuun kasvuun. Tuottoerusteet lasketaan virallisille veroluokille silloin, kun virallisen luokituksen ja valtakunnan metsien inventoinnin luokituksen ero on olennainen. Olennaisena pidetään eroa silloin, kun sen seurauksena verotuksessa arvioidun kasvun määrä jää alle 70 prosentin tasolle suhteessa todelliseen kasvuun. Kasvutietona käytetään kulloinkin voimassa olevien metsäverolukujen laskennassa sovellettua kasvua. Laskenta tehdään metsäntutkimuslaitoksessa.

Pykälän 1 momentin 3 kohtaan sisältyy verokuutiometrin rakenteen määrittely. Verokuutiometrin rakenteen perusteeksi ehdotetaan otettavaksi pystypuuston rakenne. Pystypuuston rakenne on mittaustietoihin perustuva yksikäsitteinen suure, joka likimain kuvaa metsien arvokertymän perustana olevaa puutavaralajirakennetta. Uudistus on hallinnollis-teknisesti nykyistä menetelmää yksinkertaisempi. Verokuutiometrin rakenne lasketaan ensivaiheessa valtakunnan metsien 7. inventoinnin aineistosta ottaen huomioon piilevästä lahovikaisuudesta tehty selvitykset ja puutavarakaupassa nykyisin yleisesti sovellettavat mitta- ja laatuvaatimukset. Valtakunnan metsien 8. inventoinnin tietojen käyttöönoton yhteydessä verokuutiometrin rakenteen arviointi kohdistetaan veronalaiselle metsämaalle, jolloin verovapailla alueilla kuten taimikoissa ja verovapailla suoalueilla sijaitseva puusto ei vaikuttaisi perusteeseen.

Verokuutiometrin bruttoraha-arvon määrittämistapa sisältyisi pykälän 1 momentin 4 kohtaan. Kantohintataso määritettäisiin metsänomistajien puukaupoissa saamien keskimääräisten kantohintojen ja hankintahinnoista yhtenäisin perustein johdettujen laskennallisten kantohintojen perusteella ottaen huomioon kotitarvepuun ja veronalaisen hakkuusäästön ar-

vonalennus. Kantohintataso laskettaisiin kaupakohtaisten yksikköhintojen aritmeettisena keskiarvona puutavaralajeittain. Säännöksen mukaan keskihintoja laskettaessa otettaisiin huomioon myös tulon menetyksistä saadut vakuutuskorvaukset keskimääräisinä. Metsäntutkimuslaitoksen tehtävänä olisi selvittää vuosittain verokuutiometrin keskimääräisen raha-arvon valmistelun yhteydessä laskentajaksolla maksettujen vakuutuskorvausten määrä ja sitä vastaava raha-arvon korotustarve. Selvitys tehtäisiin kunnittain tai metsälautakuntien toimintapiirit käsittävillä kuntaryhmillä.

Lainkohdassa on säännös myös aliarvostettavan määrän laskemisesta. Määrä laskettaisiin veronalaisen kasvun puutavaramäärän ja markkinahakkuutilaston markkinapuun määrien erotuksena kunnittain tai kuntaryhmittäin. Kunkin hakkuuvuoden kasvuna käytetään vertailussa hakkuuvuoden päättymisvuonna verotusperusteiden laskennassa sovellettua kasvua. Veronalaisen hakkuusäästön ja kotitarvepuun arvona käytetään 50 prosenttia markkinapuun hinnasta. Markkinapuun kantohintatason ja aliarvostettavan määrän arvon yhteisvaikutus verokuutiometrin bruttoraha-arvoon lasketaan puumäärillä painottaen. Puumäärinä käytetään kummankin erän yhteenlaskettuja puutavaramääriä. Metsäntutkimuslaitos laskee aliarvostettavan määrän hakkuuvuosittain verokuutiometrin raha-arvon valmistelun yhteydessä. Kotitarvepuun arvon vähentäminen myös muussa maatalouden tuloverotuksessa toteutetaan 50 prosentin alennuksella, kuten edellä 6 §:n 1 momentin 9 kohdan perusteluissa on esitetty.

Markkinahakkuutilaston saamiseksi mahdollisimman luotettavaksi kunnittain joudutaan myös puun ostajan ilmoittamisvelvollisuutta laajentamaan.

Lainkohtaan ehdotetaan otettavaksi myös nykyisin asetuksessa oleva säännös metsämaan jakamisesta kunnassa enintään kolmeen kanto-hinta-alueeseen, jos puutavaran kantohinnat ovat kunnan eri osissa puutavaran menekki- ja kuljetussuhteiden johdosta huomattavasti erilaiset tai jos kuntien välisten huomattavien tuottoeruste-erojen tasoittaminen sitä edellyttää.

Metsään kohdistuvat tavalliset hoito- ja hallintomenot sekä käyttöomaisuuden poistot otetaan huomioon verokuutiometrin keskimääräistä raha-arvoa määritettäessä siten, että laskennassa mukana olevien hakkuuvuosien brut-

toraha-arvojen keskiarvosta vähennetään kyseisenä verovuonna sovellettava keskimääräinen vähennys. Keskimääräinen vähennys määritetään verovuotta edeltävien viiden vuoden puun kasvatuksen kulujen ja saman ajanjakson metsätalouden bruttoarvonlisäyksen suhteena. Bruttoarvonlisäykseen luetaan markkinapuun myynnistä tai teollisuuskäytöstä saadut bruttokantorahatulot, sekä puolet puutavaran kotitarvekäytön ja realisoimattoman arvonlisäyksen markkinahintaisesta arvosta. Pitkävaikutteisten investointien menot otetaan keskimääräisvähennystä määritettäessä huomioon poistona, jonka suuruus on 25 prosenttia menojäännöksestä.

Metsätalouden puhtaan tuoton arvioinnissa sovellettava keskimääräinen vähennys, josta on säädetty maatilatalouden tuloveroasetuksen 16 §:ssä, tarkistetaan vähennyssuhteen laskentaperusteiden muutoksen johdosta. Tarkistus on tarpeen myös tämän lain 13 §:ssä säädettyjen eräiden metsätalouden menojen vähentämismenetelmien muutoksen johdosta. Metsäntutkimuslaitos laskee keskimääräisen vähennyksen prosenttiosuuden metsälautakuntien toimintapiireittäin, minkä jälkeen asetusta muutetaan. Asetusta tarkistettaisiin myöhemmin mikäli menojen ja tulojen suhteen seuranta osoittaa tuottoperusteessa tapahtuneen olennaisia muutoksia.

Säännös keskimääräisen vähennyksen vähentämisestä verokuutiometrin keskimääräistä raha-arvoa määritettäessä ehdotetaan 11 §:n 1 momentin 5 kohdaksi.

Veroluokista, metsäveroluvuista, suurimman kestävän hakkuumäärän määrittämisperusteista, verokuutiometrin rakenteesta ja keskimääräisestä vähennyksestä annettaisiin tarkemmat määräykset asetuksella. Verokuutiometrin keskimääräisestä raha-arvosta päättäisi valtioneuvosto, kuten nykyisinkin. Metsäveroalueista ja kantohinta-alueista päättäisi verohallitus. Tämän sisältöinen 2 momentti ehdotetaan 11 §:ään.

Lain 11 §:n 3 momentti olisi nykyinen 2 momentti, joka sisältää säännökset valtion Enontekiön ja Utsjoen kunnissa harjoittaman metsätalouden verottamisesta.

11 a §. Lakiin lisättäväksi ehdotettuun uuteen pykälään sisältyy säännös siitä, että 11 §:n ja verotuslain 68 a §:n 2 momentin säännösten estämättä valtakunnan metsien kahdeksannen inventoinnin tiedot otetaan huomioon metsäveroluvuissa tai verokuutiometrin rakenteesta

vasta, kun kahdeksas inventointi on päättynyt koko maassa. Jos 8. inventointi keskeytetään ennen kuin siihen liittyvät mittaukset on tehty koko maassa, katsotaan inventoinnin kuitenkin päättyneen koko maassa.

Voimassa olevan verotuslain mukaan maatilatalouden tuloveroasetuksessa luetellut tuotto-perusteet on muutettava, ennen kuin verokuutiometrin keskimääräinen raha-arvo vahvistetaan. Inventointitietojen perusteella olisi asetukseen sisältyvät metsäveroluvut ja verokuutiometrin rakenne muutettava ennen joulukuun 10 päivää annettavaa raha-arvopäätöstä.

13 §. Pykälässä on lueteltu ne vähennykset, jotka verovelvollisella on oikeus metsätalouden puhtaasta tulosta vähentää erikseen. Vähennysoikeus olisi kaikilla metsänomistajilla, toisin kuin nykyisin, kun valtiolla on oikeus vähentää ainoastaan metsänhoitomaksu.

Metsänhoitomaksu olisi edelleen vähennykelpoinen. Sen sijaan voimassa olevan 13 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa säädettyistä metsätaloussuunnitelman laatimismenoista ja metsän kasvatuslannoitteen erillisestä vähennysoikeudesta ehdotetaan luovuttavaksi.

Pykälän 1 momentin 2 kohdassa säädettäisiin uudistamisvähennyksestä. Vähennyksen suuruus olisi luontaisen uudistamisen alueella 800 markkaa hehtaarilta, kylvöalueilla 1 600 markkaa hehtaarilta ja istutusalueilla 3 000 markkaa hehtaarilta.

Momentin 3 kohdan mukaan verovelvollisella olisi oikeus vähentää taimikon hoidosta aiheutuvina menoina 1 000 markkaa hehtaarilta.

Lainkohdan 4 ja 5 kohdassa olevan ojitus- ja metsäautotien rakentamismenojen vähentämisoikeutta ehdotetaan laajennettavaksi nykyisestä. Metsämaan soiden ja soistuneiden kankaiden ensikertaiset ojitusmenot ja metsäautotien rakentamismenot on aikaisemmin katsottu sellaisiksi perusparannusmenoiksi, joille tuloverotuksessa ei voida myöntää vähennysoikeutta. Vähentäminen toteutettaisiin 25 prosentin poistona menojäännöksestä.

Pykälän 2 momentissa on tarkennettu uudistamisvähennykseen sisältyvien menojen laajuutta. Uudistamisvähennys kattaa myös uudistamisen valmisteluina tehtävän maanpinnan käsittelyn ja puuston raivauksen aiheuttamat menot, joten näitä menoeriä ei voida sisällyttää keskimääräiseen vähennykseen.

Vähennysten myöntämisen edellytyksistä on säädetty 3 momentissa. Metsämaan uudistus-

alan on oltava vähintään puoli hehtaaria. Uudistamisvähennys myönnetään sinä verovuonna, jona metsän uudistaminen on loppuun suoritettu. Taimikkovähennys taas myönnetään sinä verovuonna, jona taimikko todetaan vakiintuneeksi. Ojitusmenojen ja metsäautotien rakentamismenojen poisto vähennetään ensimmäisen kerran hankkeen valmistumisvuonna. Taimikon vakiintumisen edellytyksistä annetaan tarkemmat määräykset asetuksella.

Jos metsän uudistamiseen tai taimikon hoitoon on käytetty valtion varoista saatuja avustusvaroja, näiden määrä vähennetään vähennyksen määrästä. Tästä sisältyy säännös pykälän 4 momenttiin.

Metsäautotien rakentamisesta aiheutuneet menot saavat 5 momentin mukaan muut verovelvolliset kuin valtio vähentää vain, jos toimenpide on toteutettu keskusmetsälautakunnan antamien ohjeiden ja metsälautakunnan ennen työhön ryhtymistä hyväksymän suunnitelman mukaisesti. Metsämaan ojituksen aiheuttamien menojen vähentämiskelpoisuuden edellytyksenä on, että toimenpide on toteutettu keskusmetsälautakunnan ohjeiden mukaisesti. Valtion vähennysoikeuden edellytyksenä on ojitus- ja tienrakennushankkeen yleinen taloudellinen tarkoituksenmukaisuus, jonka toteutumisesta vastaa se viranomainen, jonka hallinnassa valtion maa on.

Pykälän 6 momentissa on säännös, jonka mukaan verovuoden poiston määrän on oltava vähintään 500 markkaa, tai muutoin vähennetään koko menojäännöksen määrä.

Metsäntutkimuslaitos seuraa metsänomistajien maksamien uudistamismenojen ja taimikonhoitomenojen kehittymistä. Jos näiden menojen määrissä todetaan vähintään 5 prosentin muutos, 7 momentissa on säännös, jonka mukaan 1 momentissa olevien metsän uudistamisvähennyksen ja taimikkovähennyksen määriä tarkistetaan. Menojen määriä laskettaessa ei oteta huomioon metsänomistajan oman työn arvoa.

Menojen tilakohtainen vähentäminen on sopeutettu keskimääräiseen metsäverojärjestelmään siten, että tilakohtaiset vähennykset eivät voi aiheuttaa verotuksellisesti tappiollista metsätaloutta. Voimassa olevan 13 §:n mukaan tilakohtaisista menoista voidaan vähentää vuosittain enintään laissa säädettyjen veronhuojennusten jälkeen määritetyn metsän veronalaisen puhtaan tuoton suuruinen osa, jolloin ylimenevä osa otetaan huomioon seuraavana vero-

vuonna 13 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin menoihin rinnastettavana, metsätalouden puhtaasta tulosta erikseen vähennettävänä menona. Samansisältöinen säännös ehdotetaan otettavaksi pykälän 8 momenttiin. Kun maatalousmaan metsityksen ja metsämaan ojituksen perusteella aiemmin saadut verovapaudet jatkuvat voimassaoloaikansa loppuun ja tässä laissa muutetaan metsien uudistusalojen veronhuojennusmenettelyä, lainkohdassa viitataan metsätalouden puhtaaseen tuottoon kohdistuviin eri veronhuojennuksiin vain yleisesti.

Pykälän 9 momenttiin sisältyvä säännös on samansisältöinen kuin nykyinen 13 §:n 5 momentin säännös.

14 a §. Pykälään sisältyy metsämaan uudistusalan verovapautta koskeva säännös. Ehdotettu järjestelmä uudistaisi nykyiset verovapaudet eli maatalousmaan metsityksen perusteella myönnettävän määräaikaisen verovapauden ja metsämaan uudistusalan taimikolle myönnettävän diskonttausmenetelmään perustuvan verovapauden. Verovapaus myönnettäisiin kaikille verovelvollisille.

Pykälän 1 momentissa on säädetty edellytykset, joilla verovapaus metsämaan uudistusalan taimikosta myönnetään. Taimikolla tarkoitetaan metsänviljelyllä tai luontaisen uudistamisen tuloksena syntynyttä taimikkoa, josta kasvua haittaavat siementävät puut on poistettu. Metsälautakunnan tai valtion maalla asianomaisen viranomaisen on pitänyt hyväksyä taimikko perustetuksi. Muun metsänomistajan kuin valtion uudistusallalla ei saa olla suoritettu yksityismetsälain vastaista hakkuuta eikä taimikko ole verovelvollisen laiminlyönnin johdosta saanut joutua yksityismetsälain vastaiseen tilaan. Uudistusallalla ei saa olla myöskään muulla perusteella verovapautta.

Verovapauden arvo laskettaisiin niin sanottu maatilamallilla, jolloin metsämaan taimikon pinta-alan suhdetta maatilalla metsämaan kokonaisalaan vastaava osuus metsän puhtaasta tuotosta vähennettäisiin veronalaista puhtaasta tuottoa määrättäessä. Taimikon pinta-alalla ei olisi vähimmäispinta-alaa. Ensimmäinen verovapaa vuosi olisi taimikon perustamisvuosi. Uudistus aikaistaisi verovapautta noin 5 vuotta aikaisempaan verrattuna, jolloin verovapaus tulisi lähemmäksi hakkuupäätöstä ja siten mahdollisesti edistäisi päätehakkuita.

Pykälän 3 momentin mukaan verovelvollinen menettää verovapauden, jos taimikon hoito on laiminlyöty siten, että taimikkoa ei voida

katsoa vakiintuneeksi laiminlyönnin toteamisvuotta seuraavalta vuodelta toimitettavasta verotuksesta alkaen.

Taimikon vakiintumisesta säädetään pykälän 4 momentissa. Perustamisesta on pitänyt kulua laissa säädetty, eri osissa maata erilainen vakiintumisaika ja taimikossa on oltava asetuksella säädetty määrä taimia hehtaaria kohti ja taimikolle on pitänyt tehdä riittävät hoito- ja hoitomenpiteet, jotta taimikolla olisi edellytykset kehittyä täysituottoiseksi metsiköksi.

Pykälän 5 momentissa säädetty verovapausaika on 15—30 vuotta eri osissa maata ja vakiintumisaika 5—15 vuotta.

Metsälautakunnan on valvottava muiden kuin valtion maiden taimikkojen vakiintumisedellytyksiä.

15 §. Kun taimikkojen verovapaus korvaisi metsitetyn maatalousmaan veronhuojennuksen ja kun soiden ojitusaluiden uusista veronhuojennuksista luovuttaisiin, ehdotetaan pykälä kumottavaksi.

15 b §. Pykälässä ovat säännökset ensiharvennusröhenryksestä ja sen saamisen edellytyksistä.

Pykälän 1 momentin mukaan röhenryksen voisivat saada luonnollinen henkilö, kuolinpesä ja näiden muodostama yhtymä sekä yhteismetsä. Ensiharvennusröhenryksen saisi verovuonna ostajalle luovutetusta ensiharvennushakkuussa kertyneestä puutavarasta. Ensiharvennusröhenryksellä tarkoitetaan nuoren kasvatusmetsän ensikertaista kaupallista röhenryshakkuuta.

Pykälän 2 momentissa on säännös röhenryksen määrän laskemisesta. Ensiharvennusröhenryksen määrä vastaisi hakkuussa kertyneen luovutetun puutavaran puolta määrää kerrottuna verovuoden verokuutiometrin keskimääräisellä raha-arvolla. Röhenryksen määrä saisi kuitenkin olla enintään muiden tilakohtaisten veronhuojennusten ja röhenryksien jälkeen jäävän verovuoden verotettavan puhtaan tuoton suuruinen.

Pykälän 3 momentissa on säädetty röhenryksen myöntämisen edellytyksistä. Momenttiin sisältyy ensiharvennusröhenryksen käsitteen täsmennys. Hakkuun tulee olla kohdistunut metsämaahan eikä se saa olla toteutettu yksityismetsälain vastaisella tavalla. Tämän lisäksi yhdelle ostajalle luovutetun puutavaran määrän on oltava vähintään 20 kiintokuutiometriä, ja luovutetun puutavaran tulee täyttää puumarkkinoilla yleisesti sovellettavat puutavaran

mitta- ja laatuvaatimukset. Saadakseen röhenryksen verovelvollisen on liitettävä veroilmoitukseensa puun ostajan antama todistus röhenrykseen oikeuttavan puutavaran määrästä.

Keskiläpimitan mittaustavasta annettaisiin tarkemmat määräykset asetuksella. Puuston keskiläpimita määritetään metsikön vallitsevan latvuserroksen pohjapinta-alan suhteen määritetyn mediaanipuun läpimittana.

Ensiharvennusröhenryksestä ei pidettäisi 13 §:n 8 momentissa tarkoitettuna menona, joka voitaisiin vähentää seuraavana verovuonna metsätalouden puhtaasta tulosta erikseen, jos sen määrä yhdessä muiden erikseen vähennettävien röhenryksien jälkeen ylittää metsän verotettavan puhtaan tuoton.

16 §. Pykälään sisältyvät säännökset metsityksen tai ojituksen perusteella myönnettävän veronhuojennuksen saamisen edellytyksistä. Kun maatalousmaan metsityksen ja suon ojituksen perusteella ei enää myönnettäisi veronhuojennuksia, ehdotetaan pykälä kumottavaksi.

17 §. Kokonaisverouudistuksen yhteydessä korkojen vähentämistä koskevat säännökset sisällytettiin tulo- ja varallisuusverolakiin. Velkojen korkojen röhenrysoikeuden rajoittamisesta verotuksessa annettu laki (953/74) on kumottu, joten viittaus tähän lakiin ehdotetaan kumottavaksi.

20 §. Pykälän 1 momentissa säädetäisiin metsälautakunnan tai jos kysymyksessä on valtion maa, asianomaisen viranomaisen velvollisuudesta antaa sekä verovelvolliselle että veroviranomaiselle todistus 14 §:ssä säädettyistä tuhoalueen ja 14 a §:ssä säädettyistä uudistusalan taimikon veronhuojennuksen edellytyksistä. Nykyisin metsälautakunta antaa todistuksen verovapaista alueista vain verolautakunnalle. Lisäksi ehdotetaan, että metsälautakunnan olisi annettava metsänomistajalle todistus ensiharvennusröhenryksistä, jos tarkoituksena on luovuttaa puutavaraa hankinta- tai käteis-kaupalla.

Pykälän 2 momentin säännöksen mukaan metsälautakunnan on annettava verovelvolliselle ja veroviranomaiselle lausunto 13 §:n 1 momentissa tarkoitettujen metsän uudistamisröhenryksen, taimikköröhenryksen ja metsämaan ojitus- ja metsäautotien rakentamismenojen määrästä ja röhenryskelpoisuuden edellytyksistä.

Kun metsäntutkimuslaitoksen lausunto on tarpeen sekä tuottoerusteiden laskennassa että

uudistamisvähennyksen ja taimikkovähennyksen menojen seurannassa, ehdotetaan 3 momenttiin otettavaksi tätä tarkoittava säännös.

21 §. Pykälästä ehdotetaan kumottaviksi viittaukset jo kumottuihin tulo- ja omaisuusverolakiin, kunnallishallituksesta kaupungissa annettuun asetukseen ja maalaiskuntien kunnallishallinnosta annettuun asetukseen.

1.2. Verotuslaki

45 §. Pykälän 1 momentin 2 kohdassa on säädetty puun ostajien ilmoittamisvelvollisuudesta veroviranomaiselle ja metsäntutkimuslaitokselle. Lainkohtaan ehdotetaan lisättäväksi säännös puun ostajan velvollisuudesta ilmoittaa metsäntutkimuslaitokselle myös ostamiensa puun määrät puutavaralajeittain. Vaikka kantohintatason määrittämisessä ei käytetä puumäärillä painotusta, vaan puun keskihinta lasketaan edelleen kauppakohtaisten yksikköhintojen aritmeettisena keskiarvona, puun määrien ilmoittaminen on välttämätöntä, jotta veronalaisen hakkuusäästön laskennassa käytettävä markkinahakkuutilasto saadaan mahdollisimman luotettavaksi kunnittain.

1.3. Maatalouden investointivarauslaki

1 §. Lain voimassaoloaika ehdotetaan lyhennettäväksi vuodella eli päättymään vuonna 1990. Verovuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa sovellettaisiin maatilatalouden tuloveroissa olevaa tasausvarausta.

12 §. Lain soveltamissäännös ehdotetaan voimassaoloajan lyhentymistä vastaavasti muutettavaksi siten, että viimeinen soveltamisvuosi on 1994.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Kun eräitä nykyisin maatilatalouden tuloveroasetuksessa olevia säännöksiä ehdotetaan otettavaksi lakiin, on nämä säännökset tarkoitus kumota asetuksessa. Maatilatalouden tuloveroasetuksen 13, 17 ja 18 § kumottaisiin. Lisäksi uudistusalueiden veronhuojennuksen saamisen edellytyksenä olevan taimikon vakiintumisesta ja ensiharvennusvähennyksen koh-

teena olevan taimikon keskiläpimitan laskemistavasta on otettava asetukseen määräykset.

3. Voimaantulo

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1991. Niitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa.

Maatilatalouden tuloverolain 11 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta tulevat sovellettaviksi, kun metsäverolukuja ja verokuutiometrin rakennetta ensimmäisen kerran muutetaan lain voimaantulon jälkeen.

Verotusta varten tehtävä kasvun arvio ja verokuutiometrin rakenteen arvio kohdistettaisiin veronalaiselle metsämaalle ensimmäisen kerran kuitenkin vasta valtakunnan metsien kahdeksannen inventoinnin tietojen käyttöön-oton yhteydessä.

Jos verovelvollisella olisi ollut oikeus maatilatalouden tuloverolain 15 a §:n mukaiseen metsän uudistusalan veronhuojennukseen, mutta taimikkoa ei ole todettu vakiintuneeksi, metsämaan uudistusallalle myönnetään lain 14 a §:ssä tarkoitettu verovapaus 5 momentissa tarkoitetuksi verovapausajaksi, kun taimikon vakiintumisen edellytykset on selvitetty. Tällaisia ovat taimikot, jotka ovat muodostuneet vuonna 1975 tai sen jälkeen tehdyn uudistamiseen tähtäävän hakkuun seurauksena tai vuonna 1976 tai sen jälkeen tehdyn metsänviljelyn seurauksena.

Ennen maatilatalouden tuloverolain muutoksen voimaantuloa maatalousmaan metsityksen perusteella myönnetty verovapaudet ovat voimassa kumotussa 15 §:n 1 momentissa säädetyn ajan.

Ennen maatilatalouden tuloverolain muutoksen voimaantuloa vakiintuneen taimikon perusteella saadun veronhuojennuksen jaksottaminen on voimassa kumotun maatilatalouden tuloverolain 15 a §:n 2 momentissa säädetyn ajan.

Jos ojitustoimitus on loppuunsaoritettu ennen 1 päivää tammikuuta vuonna 1989, suon ojituksen perusteella myönnetty veronhuojennus on voimassa kumotun maatilatalouden tuloverolain 15 §:n 2 momentissa säädetyn ajan.

Jos maatilatalouden tuloverolain 13 §:n perusteella on ennen tämän lain voimaantuloa muodostunut siirtyvä erä metsätaloussuunnit-

telun menoista ja lannoitemenoista, joita ei enää saa vähentää metsätalouden puhtaasta tulosta erikseen, rinnastetaan tämä erä 13 §:n 8 momentin mukaan tehtävään vähennykseen.

4. Säättämisjärjestys

Esitykseen sisältyvä ensimmäinen ja kolmas lakiehdotus olisi käsiteltävä siinä järjestyksessä

kuin valtiopäiväjärjestyksen 68 §:ssä on uudesta tai lisäystä yhtä vuotta pidemmältä ajalta kannettavasta verosta säädetty. Esityksen toinen lakiehdotus olisi käsiteltävä siinä järjestyksessä kuin valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä on säädetty.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun maatilatalouden tuloverolain (543/67) 15, 15 a ja 16 §,

sellaisina kuin ne ovat 21 päivänä joulukuuta 1979 annetussa laissa (975/79), ja *muutetaan* 4 §, 5 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohta, 6 §:n 1 momentin 1, 9 ja 11 kohta, 8 §:n 3 ja 4 momentti sekä 11, 13, 17, 20 ja 21 §,

sellaisina kuin niistä ovat 4 §, 5 §:n 1 momentin 4 kohta ja 21 § 30 päivänä joulukuuta 1970 annetussa laissa (847/70), 5 §:n 1 momentin 2 kohta 20 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1039/85), 6 §:n 1 momentin 1 kohta 30 päivänä huhtikuuta 1982 annetussa laissa (303/82) ja 11 kohta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetussa laissa (374/68), 11 § osittain muutettuna 12 päivänä toukokuuta 1972 annetulla lailla (373/72), 13 § 13 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (941/85), 17 § 2 päivänä joulukuuta 1983 annetussa laissa (900/83) ja 20 § muutettuna mainituilla 21 päivänä joulukuuta 1979 ja 13 päivänä joulukuuta 1985 annetuilla laeilla, sekä

lisätään 5 §:n 1 momenttiin siitä mainituilla 30 päivänä joulukuuta 1970 annetulla lailla kumotun 12 kohdan sijaan uusi 12 kohta, 6 §:n 1 momenttiin uusi 12 kohta sekä lakiin uusi 10 a, 10 b, 10 c, 11 a, 14 a ja 15 b § seuraavasti:

4 §

Maatalouden verovuoden puhdas tulo on maataloudesta sekä siihen tai metsätalouteen liittyvästä sellaisesta toiminnasta, jota ei ole pidettävä eri liikkeenä, rahana tai rahanarvoisena etuutena verovuonna saatujen tulojen ja tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneiden menojen erotus.

Maatalouden veronalaiseksi tuloksi ei lueta verovelvollisen ja hänen perheensä yksityistaloudessa käytettyjen tilalta saatujen maatalous- ja puutarhatuotteiden luovutushintaa.

Verovelvollisen ottaessa 1 momentissa tarkoitettua toiminnasta yksityistalouden käyttöön muuta kuin 2 momentissa tarkoitettua omaisuutta katsotaan omaisuuden alkuperäistä

hankintamenoa vastaava määrä tai sitä alhaisempi todennäköinen luovutushinta veronalaiseksi luovutushinnaksi.

5 §

Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja maatalouden verovuoden veronalaisia tuloja ovat muun ohessa:

— — — — —
2) rakennuksesta ja rakennelmasta, jonka verovelvollinen on omistanut 10 vuotta lyhyemmän ajan, saadut luovutushinnat sekä vahingon-, vakuutus- ja muut korvaukset kokonaan ja, omistusaajan ollessa vähintään 10 vuotta tai kun rakennus on luovutettu kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuk-

sesta annetun lain (603/77) mukaisella menettelyllä tai muulla siihen rinnastettavalla menettelyllä tai jos rakennus ilman, että edellä tarkoitettuun menettelyyn on ryhdytty, tai menettelyn alettua on kaupoin tai muutoin vapaaehtoisesti luovutettu sellaiseen tarkoitukseen, johon vastaanottajalla on oikeus lunastaa rakennus tai saada sen pysyvä käyttöoikeus mainitulla menettelyllä, tai jos verovelvollinen vesistön patoamista tai säännöstelyä varten on vapaaehtoisesti luovuttanut rakennuksen mainituista toimenpiteistä hyötyä saavalle voimalaitoksen omistajalle sellaiseen tarkoitukseen, johon valtiolle on annettu lunastusoikeus, 60 prosenttia mainituista luovutushinnoista ja korvauksista, lukuun ottamatta verovelvollisen tai hänen perheensä asuntona taikka muuten heidän yksityistaloudessaan käytetystä rakennuksesta, rakennelmasta tai sen osasta saatuja luovutushintoja ja korvauksia, kuitenkin niin, että maatilaa tai sen osan luovutuksen yhteydessä myös rakennuksista ja rakennelmista saadut voitot verotetaan 21 §:ssä tarkoitettulla tavalla;

4) valtiolta maataloustuotannon tukemiseksi saadut avustukset ja korvaukset, lukuun ottamatta uudis- ja kivenraivauspalkkioita ja muita niihin verrattavia maanparannusavustuksia ja verovelvollisen tai hänen perheensä asunoksi taikka muuten heidän yksityistaloudessaan käytettäväksi tarkoitettua rakennuksen, rakennelman tai sen osan hankintaa ja perusparannuksia varten saatuja avustuksia, kuitenkin niin, että koneiden, kaluston ja laitteiden hankkimista tai perusparannuksia varten saadut avustukset ja korvaukset tuloutetaan 8 §:ssä ja salaojitusavustukset 10 §:ssä säädettyllä tavalla sekä rakennusten ja rakennelmien hankintaan ja perusparannuksiin saadut avustukset vähentämällä ne vastaavista hankintai- tai perusparannusmenoista;

12) verovelvollisen toiseen tulolähteeseensä siirtämän muun kuin 11 kohdassa tarkoitettun omaisuuden verotuksessa poistamatta oleva hankintamenon osa;

6 §

Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneita vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

1) maataloudessa työskennelleille henkilöille rahana maksetut palkat, heidän ja heidän omaistensa eläkkeet ja työsuhteeseen perustuvat avustukset sekä työntekijöiden ja heidän omaistensa eläke-, sairauskorvaus-, työkyvyttömyyskorvaus- ja muiden niiden kaltaisten oikeuksien järjestämisestä johtuvat vakuutus- ja muut sellaiset maksut, verovelvollisen ja hänen perheenjäsenensä pakollisesta eläkevakuutuksesta suoritettavat maksut, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/81) perusteella suoritettavat maksut ja maatalousyrittäjien eläkelaisissa (467/69) tarkoitettuihin ryhmähenkivakuutuksen maksut sekä verovelvollisen perheenjäsenen palkka ja muut etuudet 7 §:ssä säädettyin rajoituksin;

9) 50 prosenttia maataloudessa käytetyn, maatilaa metsästä otetun puutavaran kanto- hintojen markkina-arvosta;

11) työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut; sekä

12) verovelvollisen toisesta tulolähteestä maatalouteen siirtämän omaisuuden verotuksessa poistamatta oleva hankintamenon osa tai sitä korkeampi toisessa tulolähteessä veronalaiseksi luovutushinnaksi luettu määrä.

8 §

Menojäännös on verovuoden aikana käyttöön otettujen koneiden, kaluston ja laitteiden hankintamenojen sekä aikaisemmin käyttöön otettujen koneiden, kaluston ja laitteiden poistamattomien hankintamenojen summa vähennettynä koneista, kalustosta ja laitteista verovuoden aikana saaduilla luovutushinnoilla ja muilla vastikkeilla sekä vahingon-, vakuutus- ja muilla korvauksilla ynnä koneiden, kaluston ja laitteiden hankintaan ja perusparannuksiin saaduilla avustuksilla.

Verovuoden poiston suuruus saa olla enintään 25 prosenttia menojäännöksestä. Jos näin laskettu poisto on pienempi kuin 10 prosenttia verovuoden päättyessä käytössä olevien verovuoden ja kolmen sitä edeltäneen verovuoden aikana käyttöön otettujen koneiden, kaluston ja laitteiden hankintamenojen yhteismäärästä, saadaan poisto kuitenkin tehdä viimeksi mainitun suuruusena.

10 a §

Verovelvollinen voi vähentää maatalouden puhtaasta tulosta veroilmoituksessaan tekemänsä varauksen (*tasausvaraus*). Tasausvarauksen suuruus on enintään 30 prosenttia maatalouden puhtaasta tulosta ennen varauksen vähentämistä, kuitenkin enintään 40 000 markkaa. Pienempää kuin 5 000 markan tasausvarausta ei kuitenkaan saa tehdä. Tasausvarauksen määrää laskettaessa jätetään täysien tuhansien markkojen ylimenevä osa lukuunottamatta.

Tasausvaraus on luettava maatalouden veronalaiseksi tuloksi tai käytettävä jäljempänä 10 b §:ssä mainitun omaisuuden hankinta- ja perusparannusmenojen kattamiseen viimeistään toisena verovuonna sen verovuoden päättymisestä, jolta jätetyssä veroilmoituksessa tasausvaraus on tehty. Aikaisemmin tehty varaus on käytettävä ennen myöhemmin tehtyjä varauksia.

Tasausvarauksella katettu meno tai sen osa ei ole verotuksessa vähennyskelpoinen.

10 b §

Tasausvarausta saadaan käyttää seuraavien maatalouden käyttöomaisuushyödykkeiden hankinta- ja perusparannusmenoihin:

1) 8 §:n 2 momentissa tarkoitetut koneet, kalusto ja laitteet;

2) 9 §:ssä tarkoitetut rakennukset ja rakennelmat; sekä

3) salaojat, sillat, padot ja muut sellaiset 10 §:n 1 momentissa tarkoitetut hyödykkeet.

Tasausvarausta on käytettävä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin hankintamenoihin sinä verovuonna, jona hyödyke on hankittu, ja perusparannusmenoihin sinä verovuonna, jona perusparannus on suoritettu. Tasausvarausta on käytettävä 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuihin hankinta- ja perusparannusmenoihin sinä verovuonna, jona hyödykkeen rakennustyö on aloitettu tai se on valmistunut.

10 c §

Jollei verovelvollinen ole esittänyt selvitystä tasausvarauksen lukemisesta tuloksi tai käyttämisestä 10 a ja 10 b §:ssä tarkoitettulla tavalla, tasausvaraus luetaan maatalouden veronalaiseksi tuloksi sinä verovuonna, jona se olisi viimeistään ollut luettava tuloksi tai käytettävä.

Maatalouden harjoittamisen lopettaneen verovelvollisen käyttämättömät tasausvaraukset

luetaan sen verovuoden veronalaiseksi tuloksi, jona hän on lopettanut maatalouden harjoittamisen. Varauksia ei kuitenkaan lueta tuloksi verovelvollisen kuoleman johdosta, jos verovelvollisen kuolinpesä, jota verotetaan erillisenä verovelvollisena, jatkaa maatalouden harjoittamista.

11 §

Metsätaloudesta saatuna puhtaana tulona pidetään sitä puhdasta tuottoa, jonka samanlaatuisten metsämaan arvioidaan kunnassa tai kuntaryhmässä (*metsäveroaalue*) verovuonna päättäneenä ja sitä edeltäneenä hakkuuvuotena keskimäärin hehtaaria kohti antaneen. Tuoton arvioinnissa sovelletaan seuraavia perusteita (*tuottoerusteet*):

1) metsämaat jaetaan verotusta varten enintään neljään eri veroluokkaan;

2) eri veroluokkiin luetun metsämaan vuotuinen puuntuotos hehtaaria kohti määritetään kuutiometreinä (*verokuutiometri*) siten, että arvioitu tuotos ottaa huomioon puuston erilaisen rakenteen eri veroluokissa ja vastaa 1 kohdassa tarkoitettuihin veroluokkiin luettujen veronalaisten metsämaiden kuorellisen runkopuun vuotuista kasvua hehtaaria kohti (*metsäveroluku*), sen mukaan kuin jäljempänä tarkemmin säädetään.

Jos metsämaan suurimman kestävän hakkuumahdollisuuden määrä kunnassa tai kuntaryhmässä on pienempi kuin kasvun määrä, metsäveroluvut kerrotaan mainitun hakkuumahdollisuuden ja kasvun määrien suhteella.

Jos verokuutiometriin määrä kunnassa on suurempi kuin 90 prosenttia ja pienempi kuin 70 prosenttia kunnan metsämaan kasvun edellä sanotulla tavalla korjatusta arviosta samalla alueella, metsäveroluvut tarkistetaan kaikissa veroluokissa siten, että 90 prosentin osuutta ei ylitetä (*veronalainen kasvu*) eikä 70 prosentin osuutta aliteta. Tarkistus tehdään myös silloin, kun kunnassa otetaan käyttöön uusi maatalojen veroluokitus;

3) yhteen verokuutiometriin arvioidaan sisältyvän eri puutavaralajeja ja hukkapuuta samassa suhteessa kuin niitä on veronalaisen metsämaan puuston rakenteessa (*verokuutiometrin rakenne*) kunnassa tai kuntaryhmässä;

4) tulon arvioinnissa sovellettava vuotuisen tuotoksen arvo (*verokuutiometrin bruttoraharvo*) määritetään metsänomistajien puukaupoissa puutavaralajeittain saamien keskimääräisten kantohintojen ja hankintahinnoista yh-

tenäisin perustein johdettujen laskennallisten kantohintojen (*kantohintataso*) perusteella ottaen huomioon kotitarvepuun ja veronalaisen hakkuusäästön arvonlennus jäljempänä säädetyllä tavalla. Puun keskihinnat lasketaan kauppakohtaisten yksikköhintojen keskiarvona. Tulon menetyksistä saadut vakuutuskorvaukset otetaan huomioon kantohintatasoa määritettäessä keskimääräisinä.

Kotitarvepuun ja veronalaisen hakkuusäästön arvona käytetään 50 prosenttia markkinapuun hinnasta. Arvonlennuksen kohteena oleva määrä lasketaan veronalaisen kasvun puutavaramäärän ja markkinahakkuutilaston markkinapuun määrien erotuksena kunnittain tai kuntaryhmittäin. Kunkin hakkuuvuoden kasvuna käytetään vertailussa sen vuoden kasvua, jona hakkuuvuosi päättyy. Verokuutiometrin bruttoraha-arvo on markkinapuun kantohintatason ja arvonlennuksen kohteena olevan puun arvon puumäärällä painotettu keskiarvo.

Jos puutavaran kantohinnat ovat kunnan eri osissa puutavaran menekki- ja kuljetussuhteiden johdosta huomattavasti erilaiset tai jos kuntien välisten huomattavien tuottoerusterojen tasoittaminen sitä edellyttää, jaetaan metsämaat kunnassa enintään kolmeen kantohinta-alueeseen;

5) metsään kohdistuvat tavalliset hoito- ja hallintomenot sekä käyttöomaisuuden poistot (*puun kasvatuksen kulut*) otetaan huomioon verokuutiometrin keskimääräistä raha-arvoa määritettäessä siten, että verokuutiometrin bruttoraha-arvosta vähennetään verovuonna sovellettu keskimääräinen vähennys. Keskimääräinen vähennys määritetään verovuotta edeltävien viiden vuoden puun kasvatuksen kulujen ja saman ajanjakson metsätalouden bruttoarvonlisäyksen suhteena. Muun kuin markkinapuun arvostuksessa käytetään 4 kohdassa tarkoitettua arvonlennusta. Pitkävaikutteisten investointien menot otetaan keskimääräisvähennystä määritettäessä huomioon poistona, jonka suuruus on 25 prosenttia menojäännöksestä.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista veroluokista, 2 kohdassa tarkoitetuista metsäveroluuvuista ja suurimman kestävän hakkuumäärän määrittämisperusteista, 3 kohdassa tarkoitettua verokuutiometrin rakenteesta ja 5 kohdassa tarkoitettua keskimääräisestä vähennyksestä annetaan tarkemmat määräykset asetuksella. Verokuutiometrin keskimääräisestä raha-arvosta päättää valtioneuvosto. Metsäveroalu-

eista ja kantohinta-alueista päättää verohallitus.

Poiketen siitä, mitä 1 ja 2 momentissa on säädetty, pidetään valtion Enontekiön ja Utsjoen kunnissa harjoittamasta metsätaloudesta saamana puhtaana tulona verovuonna tapahtuneesta puun myynnistä tai käytöstä saatuja luovutushintoja ja muita vastikkeita sekä metsästä saatuja vahingon- ja muita korvauksia vähennettynä tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä aiheutuneilla menoilla hallintomenoja lukuun ottamatta.

11 a §

Sen estämättä, mitä 11 §:ssä ja verotuslain 68 a §:n 2 momentissa on säädetty, metsätalouden tuottoerusteina sovellettaviin metsäverolukuihin ja verokuutiometrin rakenteeseen tehdään valtakunnan metsien kahdeksannessa inventoinnissa saatujen tietojen perusteella muutokset, kun tämä inventointi on päättynyt koko maassa. Jos kahdeksas inventointi keskeytetään, ennen kuin siihen liittyvät mittaukset on tehty koko maassa, inventoinnin katsotaan päättyneen koko maassa.

13 §

Verovelvollisella on oikeus metsätalouden puhtaasta tulosta erikseen vähentää seuraavat suorittamansa menot jäljempänä mainituin edellytyksin:

- 1) metsänhoitomaksu;
- 2) metsän uudistamismenot (*uudistamisvähennys*), luontaisen uudistamisen alueella 800 markkaa hehtaarilta, kylvöalueilla 1 600 markkaa hehtaarilta ja istutusalueilla 3 000 markkaa hehtaarilta;
- 3) taimikonhoitomenot (*taimikkovähennys*), 1 000 markkaa hehtaarilta;
- 4) metsämaan ojituksesta aiheutuneet menot vuosittain menojäännöksestä tehtävänä 25 prosentin poistona;
- 5) pääosin metsätalouden kuljetuksiin kautta vuoden autolla liikennöitäviksi tarkoitettujen metsäteiden (*metsäautotie*) rakentamisesta aiheutuneet menot vuosittain menojäännöksestä tehtävänä 25 prosentin poistona.

Uudistamisvähennykseen sisältyviin menoihin luetaan myös uudistamisen valmisteluina tehtävän maanpinnan käsittelyn ja raivauksen aiheuttamat menot.

Uudistamisvähennys myönnetään silloin, kun metsämaan uudistusala on kooltaan vähintään puoli hehtaaria. Uudistamisvähennys

myönnetään sinä verovuonna, jona metsän uudistaminen on loppuun suoritettu. Taimikkovähennys myönnetään sinä verovuonna, jona taimikko todetaan vakiintuneeksi. Edellä 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettut menot vähennetään hankkeen valmistumisvuonna. Taimikon vakiintumisen edellytyksistä annetaan tarkemmat määräykset asetuksella.

Jos metsän uudistamiseen tai taimikon hoitoon on käytetty verovelvollisen näihin tarkoituksiin valtion varoista saamia avustusvaroja, näiden määrä vähennetään asianomaisesta vähennyksestä.

Muilla metsänomistajilla kuin valtiolla metsämaan ojituksesta ja metsäautotien rakentamisesta aiheutuneiden menojen vähennyskelpoisuuden edellytyksenä on, että toimenpide on toteutettu keskusmetsälautakunnan antamien ohjeiden ja metsäautotien menojen osalta lisäksi metsälautakunnan ennen työhön ryhtymistä hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

Verovuoden poiston määrän on oltava vähintään 500 markkaa tai tätä pienempi koko menojäännöksen määrä.

Jos metsäntutkimuslaitoksen laskelmien perusteella on todettu 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen vähennysten määrien perusteena olevissa menoissa ainakin viiden prosentin lisäys tai alennus, vähennysten määrät tarkistetaan.

Jos metsätalouden puhtaasta tulosta vähennettävien menojen yhteismäärä ylittää lailla säädettyjen metsätalouden puhtaaseen tuottoon kohdistuvien veronhuojennusten jälkeen lasketun puhtaan tuoton, ylimenevä osa otetaan huomioon seuraavana verovuonna metsätalouden puhtaasta tulosta erikseen vähennettävänä menona.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja menoja ei oteta huomioon arvioitaessa 11 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja tavallisia hoito- ja hallintomenoja ja poistoja.

14 a §

Metsämaan uudistusalan taimikosta myönnetään tässä pykälässä tarkoitettu verovapaus seuraavilla edellytyksillä:

1) metsälautakunta tai valtion maalla asianomainen viranomainen on hyväksynyt taimikon perustetuksi. Jos metsä on uudistettu luontaisesti, taimikon kasvua haittaavat siementävät puut on poistettava ennen verovapauden myöntämistä;

2) muun metsänomistajan kuin valtion uudistusosalalla ei ole suoritettu yksityismetsälain (412/67) vastaista hakkuuta eikä uudistusalan taimikko ole verovelvollisen laiminlyönnin johdosta joutunut yksityismetsälain vastaiseen tilaan;

3) uudistusosalalle ei ole muulla perusteella myönnetty verovapautta.

Veroa tulon perusteella määrättäessä ei oteta lukuun verovapauden edellytykset täyttävän taimikon pinta-alan mukaan laskettua taimikon suhteellista osuutta maatilän metsän puhtaasta tuotosta niissä verotuksissa, jotka toimitetaan 5 momentissa mainituilla alueilla samassa momentissa tarkoitetuilta vuosilta (*verovapausaika*). Ensimmäinen verovapaa vuosi on taimikon perustamisvuosi.

Jos metsämaan uudistusalan taimikon hoito on laiminlyöty siten, että taimikkoa ei voida katsoa vakiintuneeksi, verovelvollinen menettää tässä pykälässä tarkoitettun verovapauden tällaisen alueen osalta laiminlyönnin toteamisvuotta seuraavalta vuodelta toimitettavasta verotuksesta alkaen, jollei taimikon vakiintumisen turvaavia toimenpiteitä ole sitä ennen suoritettu.

Taimikko katsotaan vakiintuneeksi seuraavilla perusteilla:

1) taimikon perustamisesta on kulunut 5 momentissa tarkoitettu eri alueisiin kohdistuva vakiintumisaika; ja

2) taimikossa on kasvupaikalla sopivia kehityskelpoisia taimia hehtaaria kohti vähintään se määrä ja siinä on tehty ne taimikon tyydyttävän kehittymisen edellyttämät hoitotoimenpiteet, joista annetaan tarkemmat määräykset asetuksella.

Verovapausaika ja taimikon vakiintumisaika ovat keskusmetsälautakunnista ja metsälautakunnista 29 päivänä huhtikuuta 1987 annetussa valtioneuvoston päätöksessä (439/87) mainittujen metsälautakuntien toimintapiireihin kuuluvissa kunnissa sekä Ahvenanmaan maakunnassa seuraavat:

Alue	Verovapaus- aika Vuosia	Vakiintumis- aika Vuosia
Helsinki, Lounais-Suomi, Satakunta, Uusimaa- Häme, Pirkka-Häme, Itä- Häme, Etelä-Savo, Etelä- Karjala, Itä-Savo	15	5
Ahvenanmaa	15	5
Pohjois-Karjala, Pohjois- Savo, Keski-Suomi	20	5
Etelä-Pohjanmaa, Poh- janmaa, Keski-Pohjan- maa, Kainuu, Pohjois- Pohjanmaa	25	10
Koillis-Suomi, Lappi	30	15

Metsälautakunnan tehtävänä on valvoa tässä pykälässä tarkoitetun verovapauden edellytyksiä muiden verovelvollisten kuin valtion mailla sen mukaan kuin verohallitus tarkemmin määrää. Taimikon vakiintumisen edellytykset selvitetään sen jälkeen, kun 5 momentissa tarkoitettu vakiintumisaika lisättyä enintään viidellä vuodella on kulunut.

15 b §

Luonnollisella henkilöllä, kuolinpesällä ja näiden muodostamalla yhtymällä sekä yhteismetsällä on oikeus metsätalouden puhtaasta tulosta tehdä vähennys verovuonna ostajalle luovutetusta ensiharvennushakkuussa kertyneestä puutavarasta (*ensiharvennussvähennys*).

Ensiharvennussvähennyksen määrä lasketaan siten, että se vastaa hakkuussa kertyvän ja luovutetun puutavaran puolta määrää kerrottuna verovuoden verokuutiometrin keskimääräisellä raha-arvolla, kuitenkin enintään metsätalouden puhtaaseen tuottoon kohdistuvien lailla säädettyjen veronhuojennusten ja 13 §:ssä tarkoitettujen vähennysten jälkeen laskettua metsätalouden puhtaan tuoton kokonais määrää verovuonna.

Vähennyksen myöntämisen edellytyksenä on edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi, että

1) hakkuu on kohdistunut metsämaahan, jonka puuston läpimitta (*keskiläpimitta*) ennen hakkuuta 1,3 metrin korkeudelta maanpinnasta mitattuna on vähintään 8 cm ja enintään 16 cm;

2) hakkuuta ei ole toteutettu yksityismetsälain vastaisella tavalla;

3) yhdelle ostajalle luovutetun puutavaran määrä on vähintään 20 kiintokuutiometriä;

4) luovutettu puutavara täyttää puumarkkinoilla yleisesti sovellettavat puutavaran mittaja laatuvaatimukset;

5) veroilmoitukseen on liitetty puun ostajan antama todistus vähennykseen oikeuttavan puutavaran määrästä.

Keskiläpimitan mittaustavasta annetaan tarkemmat määräykset asetuksella.

Ensiharvennussvähennystä ei pidetä 13 §:n 8 momentissa tarkoitettuna menona.

17 §

Maatilatalouden tulosta vähennetään maatilataloudesta johtuneen velan korot sekä indeksij- ja kurssitappiot tulo- ja varallisuusverolain säännösten edellyttämällä tavalla.

20 §

Metsälautakunnan tai, jos kysymyksessä on valtion maa, asianomaisen viranomaisen on annettava verovelvolliselle ja veroviranomaiselle todistus 14 ja 14 a §:ssä säädettyistä veronhuojennuksen edellytyksistä. Metsälautakunta antaa metsänomistajalle todistuksen ensiharvennuksen edellytyksistä, jos tarkoituksena on luovuttaa puutavaraa hankinta- tai käteiskaupalla.

Metsälautakunnan on annettava verovelvolliselle ja veroviranomaiselle lausunto 13 §:n 1 momentin 2—5 kohdassa tarkoitettujen menojen määristä ja niiden vähennyskelpoisuuden edellytyksistä.

Metsäntutkimuslaitoksen on annettava verohallitukselle lausuntoja 11 §:n 1 momentin 2, 3 ja 5 kohdassa tarkoitetuista tuottooperusteista ja 13 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuista menoista.

21 §

Maatilan tai sen osan luovutuksesta saadut voitot verotetaan tulo- ja varallisuusverolain säännösten edellyttämällä tavalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1991. Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa, kuitenkin siten, että 11 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohtaa sovelletaan ensimmäisen kerran, kun metsäverolukuja tai verokuutiometrin rakennetta muutetaan tämän lain voimaantulon jälkeen.

Poiketen siitä, mitä 11 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa on säädetty, verotusta varten tehtävä kasvun arvio ja verokuutiometrin rakenteen

arviointi kohdistetaan veronalaiselle metsämaalle ensimmäisen kerran valtakunnan metsien kahdeksannen inventoinnin tietojen käytönoton yhteydessä.

Lain 14 a §:ssä tarkoitettu verovapaus myönnetään metsämaan uudistusalueille myös silloin, kun verovelvollisella olisi muutoin ollut oikeus lain 15 a §:ssä tarkoitettuun veronhuojennukseen, mutta taimikkoa ei ole todettu vakiintuneeksi. Verovapaus myönnetään näissä tapauksissa 14 a §:n 5 momentissa tarkoitettuksi verovapausajaksi, kun taimikko on vakiintunut.

Ennen tämän lain voimaantuloa maatalousmaan metsityksen perusteella myönnettyyn ve-

rovapauteen sovelletaan tällä lailla kumottujen 15 §:n 1 momentin ja 16 §:n säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa vakiintuneen taimikon johdosta saadun veronhuojennuksen jaksottamiseen sovelletaan tällä lailla kumotun 15 a §:n 2 momentin säännöstä.

Ennen tämän lain voimaantuloa suon ojituksen perusteella myönnettyyn verovapauteen sovelletaan tällä lailla kumottujen 15 §:n 2 momentin ja 16 §:n säännöksiä silloin, kun ojitustoimitus on loppuunsaoritettu ennen 1 päivää tammikuuta 1989.

Ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleen 13 §:n 4 momentin mukaan muodostunut siirtyvä vähennys otetaan huomioon tämän lain 13 §:n 1 momentin mukaisena menona.

2.

Laki

verotuslain 45 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 12 päivänä joulukuuta 1958 annetun verotuslain (482/58) 45 §:n 1 momentin 2 kohta,

sellaisena kuin se on 21 päivänä joulukuuta 1979 annetussa laissa (980/79), näin kuuluvaksi:

45 §

Verotusta varten tulee jäljempänä mainittavien viranomaisten, henkilöiden ja yhteisöjen toimittaa verohallituksen antamien ohjeiden mukaisesti veroviranomaiselle tai jäljempänä mainitulle yhteisölle tammikuun kuluessa edelliseltä kalenterivuodelta ja 2 kohdan osalta verohallituksen määräämänä ajankohtana puolivuositain seuraavat asiakirjat ja tiedot:

2) puun ostajien luettelo puutavaran hankintamyymistä veroviranomaiselle sekä puun osta-

jien tai niiden järjestöjen verokuutiometrin keskimääräisen raha-arvon laskemista varten tarvittavat kuntakohtaiset tai kantohinta-aluekohtaiset keskihinnat ja niitä vastaavat puumäärät ostamistaan puutavaralajeista metsäntutkimuslaitokselle, jolla on oikeus tarkastaa ilmoittamisvelvollisten hallussa oleva aineisto, johon ilmoitetut hintatiedot perustuvat;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 1991.

3.

Laki**maatalouden investointivarauslain 1 ja 12 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1982 annetun maatalouden investointivarauslain (1103/82) 1 ja 12 §,

sellaisina kuin ne ovat 12 päivänä joulukuuta 1986 annetussa laissa (902/86), näin kuuluviksi:

1 §

Maatalouden investointivaraksesta, jonka maatilataloutta harjoittava verovelvollinen voi verovuosilta 1983—1990 veroilmoituksessaan tehdä, säädetään tässä laissa.

12 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1983. Lakia sovelletaan verovuosilta 1983—1994 toimitettavissa verotuksissa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 1991.

Helsingissä 25 päivänä toukokuuta 1990

Tasavallan Presidentti**MAUNO KOIVISTO**

Valtiovarainministeri *Matti Louekoski*

1.

L a k i**maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun maatilatalouden tuloverolain (543/67) 15, 15 a ja 16 §,

sellaisina kuin ne ovat 21 päivänä joulukuuta 1979 annetussa laissa (975/79), ja *muutetaan* 4 §, 5 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohta, 6 §:n 1 momentin 1, 9 ja 11 kohta, 8 §:n 3 ja 4 momentti sekä 11, 13, 17, 20 ja 21 §,

sellaisina kuin niistä ovat 4 §, 5 §:n 1 momentin 4 kohta ja 21 § 30 päivänä joulukuuta 1970 annetussa laissa (847/70), 5 §:n 1 momentin 2 kohta 20 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1039/85), 6 §:n 1 momentin 1 kohta 30 päivänä huhtikuuta 1982 annetussa laissa (303/82) ja 11 kohta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetussa laissa (374/68), 11 § osittain muutettuna 12 päivänä toukokuuta 1972 annetulla lailla (373/72), 13 § 13 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (941/85), 17 § 2 päivänä joulukuuta 1983 annetussa laissa (900/83) ja 20 § muutettuna mainituilla 21 päivänä joulukuuta 1979 ja 13 päivänä joulukuuta 1985 annetuilla laeilla, sekä

lisätään 5 §:n 1 momenttiin siitä mainitulla 30 päivänä joulukuuta 1970 annetulla lailla kumotun 12 kohdan sijaan uusi 12 kohta, 6 §:n 1 momenttiin uusi 12 kohta sekä lakiin uusi 10 a, 10 b, 10 c, 11 a, 14 a ja 15 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

4 §

Maatalouden verovuoden puhdas tulo on maataloudesta sekä siihen tai metsätalouteen liittyvästä sellaisesta toiminnasta, jota ei ole pidettävä eri liikkeenä, rahana tai rahanarvoisena etuutena verovuonna saatujen tulojen, joihin ei kuitenkaan lueta verovelvollisen ja hänen perheensä yksityistaloudessa käytettyjen tilalta saatujen maatalous- ja puutarhatuotteiden luovutushintaa, ja tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneiden menojen erotus.

Ehdotus

4 §

Maatalouden verovuoden puhdas tulo on maataloudesta sekä siihen tai metsätalouteen liittyvästä sellaisesta toiminnasta, jota ei ole pidettävä eri liikkeenä, rahana tai rahanarvoisena etuutena verovuonna saatujen tulojen ja tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneiden menojen erotus.

Maatalouden veronalaiseksi tuloksi ei lueta verovelvollisen ja hänen perheensä yksityistaloudessa käytettyjen tilalta saatujen maatalous- ja puutarhatuotteiden luovutushintaa.

Verovelvollisen ottaessa 1 momentissa tarkoitettua toiminnasta yksityistalouden käyttöön muuta kuin 2 momentissa tarkoitettua omaisuutta katsotaan omaisuuden alkuperäistä hankintamenoa vastaava määrä tai sitä alhaisempi todennäköinen luovutushinta veronalaiseksi luovutushinnaksi.

5 §

Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja maatalouden verovuoden veronalaisia tuloja ovat muun ohessa:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2) rakennuksesta ja rakennelmasta, jonka verovelvollinen on omistanut 10 vuotta lyhyemmän ajan, saadut luovutushinnat sekä vahingon-, vakuutus- ja muut korvaukset kokonaan ja, omistusasajan ollessa vähintään 10 vuotta tai kun rakennus on luovutettu kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/77) mukaisella menettelyllä tai muulla siihen rinnastettavalla menettelyllä tai jos rakennus ilman, että edellä tarkoitettuun menettelyyn on ryhdytty, tai menettelyn alettua on kaupoin tai muutoin vapaaehtoisesti luovutettu sellaiseen tarkoitukseen, johon vastaanottajalla on oikeus lunastaa rakennus tai saada sen pysyvä käyttöoikeus mainitulla menettelyllä, tai jos verovelvollinen vesistön patoamista tai säännöstelyä varten on vapaaehtoisesti luovuttanut rakennuksen mainituista toimenpiteistä hyötyä saavalle voimalaitoksen omistajalle sellaiseen tarkoitukseen, johon valtiolle on annettu lunastusoikeus, 20 prosenttia mainituista luovutushinnoista ja korvauksista, lukuun ottamatta verovelvollisen tai hänen perheensä asuntona taikka muuten heidän yksityistaloudessaan käytetystä rakennuksesta, rakennelmasta tai sen osasta saatuja luovutushintoja ja korvauksia, kuitenkin niin, että maatilan tai sen osan luovutuksen yhteydessä myös rakennuksista ja rakennelmista saadut voitot verotetaan 21 §:ssä tarkoitettulla tavalla;

4) valtiolta maataloustuotannon tukemiseksi saadut avustukset ja korvaukset, lukuun ottamatta *pinta-alalisää sekä* uudis- ja kivenraivauspalkkioita ynnä muita niihin verrattavia maanparannusavustuksia ja verovelvollisen tai hänen perheensä asunnoksi taikka muuten heidän yksityistaloudessaan käytettäväksi tarkoitettua rakennuksen, rakennelman tai sen osan hankintaa ja perusparannuksia varten saatuja avustuksia, kuitenkin niin, että koneiden, kaluston ja laitteiden hankkimista tai perusparannuksia varten saadut avustukset ja korvaukset tuloutetaan 8 §:ssä ja salaojitusavustukset 10 §:ssä säädetyllä tavalla sekä rakennusten ja rakennelmien hankintaan ja perusparannuksiin saadut avustukset vähentämällä ne vastaavista hankinta- tai perusparannusmenoista;

2) rakennuksesta ja rakennelmasta, jonka verovelvollinen on omistanut 10 vuotta lyhyemmän ajan, saadut luovutushinnat sekä vahingon-, vakuutus- ja muut korvaukset kokonaan ja, omistusasajan ollessa vähintään 10 vuotta tai kun rakennus on luovutettu kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/77) mukaisella menettelyllä tai muulla siihen rinnastettavalla menettelyllä tai jos rakennus ilman, että edellä tarkoitettuun menettelyyn on ryhdytty, tai menettelyn alettua on kaupoin tai muutoin vapaaehtoisesti luovutettu sellaiseen tarkoitukseen, johon vastaanottajalla on oikeus lunastaa rakennus tai saada sen pysyvä käyttöoikeus mainitulla menettelyllä, tai jos verovelvollinen vesistön patoamista tai säännöstelyä varten on vapaaehtoisesti luovuttanut rakennuksen mainituista toimenpiteistä hyötyä saavalle voimalaitoksen omistajalle sellaiseen tarkoitukseen, johon valtiolle on annettu lunastusoikeus, 60 prosenttia mainituista luovutushinnoista ja korvauksista, lukuun ottamatta verovelvollisen tai hänen perheensä asuntona taikka muuten heidän yksityistaloudessaan käytetystä rakennuksesta, rakennelmasta tai sen osasta saatuja luovutushintoja ja korvauksia, kuitenkin niin, että maatilan tai sen osan luovutuksen yhteydessä myös rakennuksista ja rakennelmista saadut voitot verotetaan 21 §:ssä tarkoitettulla tavalla;

4) valtiolta maataloustuotannon tukemiseksi saadut avustukset ja korvaukset, lukuun ottamatta uudis- ja kivenraivauspalkkioita ja muita niihin verrattavia maanparannusavustuksia ja verovelvollisen tai hänen perheensä asunnoksi taikka muuten heidän yksityistaloudessaan käytettäväksi tarkoitettua rakennuksen, rakennelman tai sen osan hankintaa ja perusparannuksia varten saatuja avustuksia, kuitenkin niin, että koneiden, kaluston ja laitteiden hankkimista tai perusparannuksia varten saadut avustukset ja korvaukset tuloutetaan 8 §:ssä ja salaojitusavustukset 10 §:ssä säädetyllä tavalla sekä rakennusten ja rakennelmien hankintaan ja perusparannuksiin saadut avustukset vähentämällä ne vastaavista hankinta- tai perusparannusmenoista;

12) verovelvollisen toiseen tulolähteeseensä siirtämän muun kuin 11 kohdassa tarkoitettun

Voimassa oleva laki

Ehdotus

omaisuuden verotuksessa poistamatta oleva hankintamenon osa;

6 §

Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneita vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

1) maataloudessa työskennelleille henkilöille rahassa maksetut palkat, heidän ja heidän omaistensa eläkkeet ja työsuhteeseen perustuvat avustukset sekä työntekijöiden ja heidän omaistensa eläke-, sairauskorvaus-, työkyvyttömyyskorvaus- ja muiden niiden kaltaisten oikeuksien järjestämisestä johtuvat vakuutus- ja muut sellaiset maksut, *kuitenkin niin, että maatalousyrittäjien eläkelain (467/69) ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/81) perusteella suoritetut maksut ovat vähennyskelpoisia vain tulo- ja varallisuusverolain 29 §:n 1 momentin 5 kohdassa säädettyin rajoituksin ja että verovelvollisen perheenjäsenen palkka ja muut etuudet ovat vähennyskelpoisia 7 §:ssä säädettyin rajoituksin;*

9) maataloudessa käytetyn, tilan metsästä otetun puun kantohinnat; *sekä*

11) työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut.

1) maataloudessa työskennelleille henkilöille rahana maksetut palkat, heidän ja heidän omaistensa eläkkeet ja työsuhteeseen perustuvat avustukset sekä työntekijöiden ja heidän omaistensa eläke-, sairauskorvaus-, työkyvyttömyyskorvaus- ja muiden niiden kaltaisten oikeuksien järjestämisestä johtuvat vakuutus- ja muut sellaiset maksut, *verovelvollisen ja hänen perheenjäsenensä pakollisesta eläkevakuutuksesta suoritetut maksut, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/81) perusteella suoritetut maksut ja maatalousyrittäjien eläkelain (467/69) tarkoitetut ryhmähenkivakuutuksen maksut sekä verovelvollisen perheenjäsenen palkka ja muut etuudet 7 §:ssä säädettyin rajoituksin;*

9) *50 prosenttia* maataloudessa käytetyn, maatilan metsästä otetun puutavaran kantohintojen markkina-arvosta;

11) työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut; *sekä*

12) *verovelvollisen toisesta tulolähteestä maatalouteen siirtämän omaisuuden verotuksessa poistamatta oleva hankintamenon osa tai sitä korkeampi toisessa tulolähteessä veronalaiseksi luovutushinnaksi luettu määrä.*

8 §

Menojäännös on verovuoden aikana hankittujen koneiden, kaluston ja laitteiden hankintamenojen sekä aikaisemmin hankittujen koneiden, kaluston ja laitteiden poistamattomien hankintamenojen summa vähennettynä koneista, kalustosta ja laitteista verovuoden aikana saaduilla luovutushinnoilla ja muilla vastikkeilla sekä vahingon-, vakuutus- ja muilla korvauksilla ynnä koneiden, kaluston ja laitteiden hankintaan ja perusparannuksiin saaduilla avustuksilla.

Menojäännös on verovuoden aikana *käyttöön otettujen* koneiden, kaluston ja laitteiden hankintamenojen sekä aikaisemmin *käyttöön otettujen* koneiden, kaluston ja laitteiden poistamattomien hankintamenojen summa vähennettynä koneista, kalustosta ja laitteista verovuoden aikana saaduilla luovutushinnoilla ja muilla vastikkeilla sekä vahingon-, vakuutus- ja muilla korvauksilla ynnä koneiden, kaluston ja laitteiden hankintaan ja perusparannuksiin saaduilla avustuksilla.

Voimassa oleva laki

Verovuoden poiston suuruus saa olla enintään 30 prosenttia menojäännöksestä. Jos näin laskettu poisto on pienempi kuin 10 prosenttia verovuoden päättyessä käytössä olevien verovuoden ja kolmen sitä edeltäneen verovuoden aikana käyttöön otettujen koneiden, kaluston ja laitteiden hankintamenojen yhteismäärästä, saadaan poisto kuitenkin tehdä viimeksi mainitun suuruisena.

Ehdotus

Verovuoden poiston suuruus saa olla enintään 25 prosenttia menojäännöksestä. Jos näin laskettu poisto on pienempi kuin 10 prosenttia verovuoden päättyessä käytössä olevien verovuoden ja kolmen sitä edeltäneen verovuoden aikana käyttöön otettujen koneiden, kaluston ja laitteiden hankintamenojen yhteismäärästä, saadaan poisto kuitenkin tehdä viimeksi mainitun suuruisena.

10 a §

Verovelvollinen voi vähentää maatalouden puhtaasta tulosta veroilmoituksessaan tekemänsä varauksen (tasausvaraus). Tasausvarauksen suuruus on enintään 30 prosenttia maatalouden puhtaasta tulosta ennen varauksen vähentämistä, kuitenkin enintään 40 000 markkaa. Pienempää kuin 5 000 markan tasausvarausta ei kuitenkaan saa tehdä. Tasausvarauksen määrää laskettaessa jätetään täysien tuhansien markkojen ylimenevä osa lukuunottamatta.

Tasausvaraus on luettava maatalouden veronalaiseksi tuloksi tai käytettävä jäljempänä 10 b §:ssä mainitun omaisuuden hankinta- ja perusparannusmenojen kattamiseen viimeistään toisena verovuonna sen verovuoden päätymisestä, jolta jätetyssä veroilmoituksessa tasausvaraus on tehty. Aikaisemmin tehty varaus on käytettävä ennen myöhemmin tehtyjä varauksia.

Tasausvarauksella katettu meno tai sen osa ei ole verotuksessa vähennyskelpoinen.

10 b §

Tasausvarausta saadaan käyttää seuraavien maatalouden käyttöomaisuushyödykkeiden hankinta- ja perusparannusmenoihin:

1) 8 §:n 2 momentissa tarkoitetut koneet, kalusto ja laitteet;

2) 9 §:ssä tarkoitetut rakennukset ja rakennelmat; sekä

3) salaojat, sillat, padot ja muut sellaiset 10 §:n 1 momentissa tarkoitetut hyödykkeet.

Tasausvarausta on käytettävä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin hankintamenoihin sinä verovuonna, jona hyödyke on hankittu, ja perusparannusmenoihin sinä verovuonna, jona perusparannus on suoritettu. Tasausvarausta on käytettävä 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuihin hankinta- ja perusparannusme-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

noihin sinä verovuonna, jona hyödykkeen rakennustyö on aloitettu tai se on valmistunut.

10 c §

Jollei verovelvollinen ole esittänyt selvitystä tasausvarauksen lukemisesta tuloksi tai käyttämisestä 10 a ja 10 b §:ssä tarkoitetulla tavalla, tasausvaraus luetaan maatalouden veronalaiseksi tuloksi sinä verovuonna, jona se olisi viimeistään ollut luettava tuloksi tai käytettävä.

Maatalouden harjoittamisen lopettaneen verovelvollisen käyttämättömät tasausvaraukset luetaan sen verovuoden veronalaiseksi tuloksi, jona hän on lopettanut maatalouden harjoittamisen. Varauksia ei kuitenkaan lueta tuloksi verovelvollisen kuoleman johdosta, jos verovelvollisen kuolinpesä, jota verotetaan erillisinä verovelvollisena, jatkaa maatalouden harjoittamista.

11 §

Metsätaloudesta saatuna puhtaana tulona pidetään sitä puhdasta tuottoa, jonka samanlaatuisten metsämaan arvioidaan kunnassa verovuonna päättyneenä ja kahtena sitä edeltäneenä hakkuuvuotena keskimäärin hehtaaria kohti antaneen huomioon ottaen kantohintatason ja metsään kohdistuvat tavalliset hoito- ja hallintokustannukset sekä kohtuulliset arvonnähenykset sen mukaan kuin niistä asetuksella erikseen säädetään.

11 §

Metsätaloudesta saatuna puhtaana tulona pidetään sitä puhdasta tuottoa, jonka samanlaatuisten metsämaan arvioidaan kunnassa tai kuntaryhmässä (metsäveroalue) verovuonna päättyneenä ja sitä edeltäneenä hakkuuvuotena keskimäärin hehtaaria kohti antaneen. Tuoton arvioinnissa sovelletaan seuraavia perusteita (tuottoperusteet):

1) metsämaat jaetaan verotusta varten enintään neljään eri veroluokkaan;

2) eri veroluokkiin luetun metsämaan vuotuinen puuntuotos hehtaaria kohti määritetään kuutiometreinä (verokuutiometri) siten, että arvioitu tuotos ottaa huomioon puuston erilaisen rakenteen eri veroluokissa ja vastaa 1 kohdassa tarkoitettuihin veroluokkiin luetujen veronalaisten metsämaiden kuorellisen runkopuun vuotuista kasvua hehtaaria kohti (metsäveroluku), sen mukaan kuin jäljempänä tarkemmin säädetään.

Jos metsämaan suurimman kestävän hakkuumahdollisuuden määrä kunnassa tai kuntaryhmässä on pienempi kuin kasvun määrä, metsäveroluvut kerrotaan mainitun hakkuumahdollisuuden ja kasvun määrien suhteella.

Jos verokuutiometriä määrää kunnassa on suurempi kuin 90 prosenttia ja pienempi kuin 70 prosenttia kunnan metsämaan kasvun edellä sanotulla tavalla korjatusta arviosta samalla alueella, metsäveroluvut tarkistetaan kaikissa

Voimassa oleva laki

Ehdotus

veroluokissa siten, että 90 prosentin osuutta ei ylitetä (veronalainen kasvu) eikä 70 prosentin osuutta aliteta. Tarkistus tehdään myös silloin, kun kunnassa otetaan käyttöön uusi maatilojen veroluokitus;

3) yhteen verokuutiometriin arvioidaan sisältyvän eri puutavaralajeja ja hukkapuuta samassa suhteessa kuin niitä on veronalaisen metsämaan puuston rakenteessa (verokuutiometrin rakenne) kunnassa tai kuntaryhmässä;

4) tulon arvioinnissa sovellettava vuotuisen tuotoksen arvo (verokuutiometrin bruttoraha-arvo) määritetään metsänomistajien puukaupoissa puutavaralajeittain saamiensa keskimääristen kantohintojen ja hankintahinnoista yhtenäisin perustein johdettujen laskennallisten kantohintojen (kantohintataso) perusteella ottaen huomioon kotitarvepuun ja veronalaisen hakkuusäästön arvonalennus jäljempänä säädettyllä tavalla. Puun keskihinnat lasketaan kauppakohtaisten yksikköhintojen keskiarvona. Tulon menetyksistä saadut vakuutuskorvaukset otetaan huomioon kantohintatasoa määritettäessä keskimääräisinä.

Kotitarvepuun ja veronalaisen hakkuusäästön arvona käytetään 50 prosenttia markkinapuun hinnasta. Arvonalennuksen kohteena oleva määrä lasketaan veronalaisen kasvun puutavaramäärän ja markkinahakkuutilaston markkinapuun määrien erotuksena kunnittain tai kuntaryhmittäin. Kunkin hakkuuvuoden kasvuna käytetään vertailussa sen vuoden kasvua, jona hakkuuvuosi päättyy. Verokuutiometrin bruttoraha-arvo on markkinapuun kantohintatason ja arvonalennuksen kohteena olevan puun arvon puumäärillä painotettu keskiarvo.

Jos puutavaran kantohinnat ovat kunnan eri osissa puutavaran menekki- ja kuljetussuhteiden johdosta huomattavasti erilaiset tai jos kuntien välisen huomattavien tuottoerojen tasoittaminen sitä edellyttää, jaetaan metsämaat kunnassa enintään kolmeen kantohinta-alueeseen;

5) metsään kohdistuvat tavalliset hoito- ja hallintomenot sekä käyttöomaisuuden poistot (puun kasvatuksen kulut) otetaan huomioon verokuutiometrin keskimääräistä raha-arvoa määritettäessä siten, että verokuutiometrin bruttoraha-arvosta vähennetään verovuonna sovellettu keskimääräinen vähennys.

Voimassa oleva laki

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa on säädetty, pidetään valtion Enontekiön ja Utsjoen kunnissa harjoittamasta metsätaloudesta saamana puhtaana tulona verovuonna tapahtuneesta puun myynnistä tai käytöstä saatuja luovutushintoja ja muita vastikkeita sekä metsästä saatuja vahingon- ja muita korvauksia vähennettynä tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä aiheutuneilla menoilla hallintomenoja lukuun ottamatta.

13 §

Verovelvollisella on oikeus metsätalouden puhtaasta tulosta erikseen vähentää seuraavat suorittamansa menot jäljempänä mainituin edellytyksin:

- 1) metsänhoitomaksu;

Ehdotus

Keskimääräinen vähennys määritetään verovuotta edeltävien viiden vuoden puun kasvatuksen kulujen ja saman ajanjakson metsätalouden bruttoarvonlisäyksen suhteena. Muun kuin markkinapuun arvostuksessa käytetään 4 kohdassa tarkoitettua arvonalennusta. Pitkävaikutteisten investointien menot otetaan keskimääräisvähennystä määritettäessä huomioon poistona, jonka suuruus on 25 prosenttia menojaäännöksestä.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista veroluokista, 2 kohdassa tarkoitetuista metsäveroluvuista ja suurimman kestävän hakkuumäärän määrittämisperusteista, 3 kohdassa tarkoitettua verokuutiometrin rakenteesta ja 5 kohdassa tarkoitettua keskimääräisestä vähennyksestä annetaan tarkemmat määräykset asetuksella. Verokuutiometrin keskimääräisestä raharavasta päättää valtioneuvosto. Metsäveroalueista ja kantohinta-alueista päättää verohallitus.

Poiketen siitä, mitä 1 ja 2 momentissa on säädetty, pidetään valtion Enontekiön ja Utsjoen kunnissa harjoittamasta metsätaloudesta saamana puhtaana tulona verovuonna tapahtuneesta puun myynnistä tai käytöstä saatuja luovutushintoja ja muita vastikkeita sekä metsästä saatuja vahingon- ja muita korvauksia vähennettynä tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä aiheutuneilla menoilla hallintomenoja lukuun ottamatta.

11 a §

Sen estämättä, mitä 11 §:ssä ja verotuslain 68 a §:n 2 momentissa on säädetty, metsätalouden tuottoperusteina sovellettaviin metsäverolukuihin ja verokuutiometrin rakenteeseen tehdään valtakunnan metsien kahdeksannessa inventoinnissa saatujen tietojen perusteella muutokset, kun tämä inventointi on päättynyt koko maassa. Jos kahdeksas inventointi keskeytetään, ennen kuin siihen liittyvät mittaukset on tehty koko maassa, inventoinnin katsotaan päättyneen koko maassa.

13 §

Verovelvollisella on oikeus metsätalouden puhtaasta tulosta erikseen vähentää seuraavat suorittamansa menot jäljempänä mainituin edellytyksin:

- 1) metsänhoitomaksu;

Voimassa oleva laki

2) korvaukset metsätaloussuunnitelmasta suunnitelman laatijalle;

3) vähintään kuitupuun mitat täyttävää puustoa kasvavaan metsään, jossa on suoritettu tarpeelliset kasvatushakkuut, levitettyjen ravinteiden ja maanparannusaineiden hankintamenot (metsän kasvatustaloudelliset);

4) ennestään ojitetun suon tai soistuneen kankaan täydennysojituksesta tai ojaverkoston perkauksesta aiheutuneet menot (metsäojituksen kunnostus); sekä

5) 30 prosenttia pääasiassa metsätalouden kuljetuksiin kautta vuoden autolla liikennöitäviksi tarkoitettujen metsäteiden (metsäautotie) rakentamisesta aiheutuneista menoista.

Valtiolla ei ole oikeutta erikseen vähentää muita 1 momentissa mainittuja menoja kuin suorittamansa metsänhoitomaksu.

Metsätaloussuunnitelmasta suunnitelman laatijalle maksetun korvauksen vähennyskelpoisuuden edellytyksenä on, että suunnitelma on laadittu keskusmetsälautakunnan antamien ohjeiden mukaisesti ja että piirimetsälautakunta on sen hyväksynyt. Metsän kasvatustaloudellisten hankintamenojen sekä metsäojituksen kunnostuksesta aiheutuneiden menojen vähennyskelpoisuuden edellytyksenä on, että lannoittamista ja metsäojituksen kunnostusta voidaan pitää tarkoituksenmukaisena ottaen huomioon kasvupaikka, puuston metsänhoidollinen tila ja ympäristövaikutukset ja että toimenpide on toteutettu keskusmetsälautakunnan antamien ohjeiden ja keskus- tai piirimetsälautakunnan ennen työhön ryhtymistä hyväksymän suunnitelman mukaisesti. Metsäautotien rakentamisesta aiheutuneiden menojen vähennyskelpoisuuden edellytyksenä on, että toimenpide on toteutettu keskusmetsälautakunnan antamien ohjeiden ja keskus- tai piirimetsälautakunnan ennen työhön ryhtymistä hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

Edellä 1 momentin 2—5 kohdassa tarkoitettujen menojen vähennetään hankkeen valmistumisvuonna. Jos metsätalouden puhtaasta tulosta vähennettävien menojen yhteismäärä ylittää 14, 15 ja 15 a §:n mukaisten veronhuojennus-

Ehdotus

2) metsän uudistamismenot (uudistamisvähennys), luontaisen uudistamisen alueella 800 markkaa hehtaarilta, kylvöalueilla 1 600 markkaa hehtaarilta ja istutusalueilla 3 000 markkaa hehtaarilta;

3) taimikonhoitomienot (taimikkovähennys), 1 000 markkaa hehtaarilta;

4) metsämaan ojituksesta aiheutuneet menot vuosittain menojäännöksestä tehtävänä 25 prosentin poistona;

5) pääosin metsätalouden kuljetuksiin kautta vuoden autolla liikennöitäviksi tarkoitettujen metsäteiden (metsäautotie) rakentamisesta aiheutuneet menot vuosittain menojäännöksestä tehtävänä 25 prosentin poistona.

Uudistamisvähennykseen sisältyviin menoihin luetaan myös uudistamisen valmisteluina tehtävän maanpinnan käsittelyn ja raivauksen aiheuttamat menot.

Uudistamisvähennys myönnetään silloin, kun metsämaan uudistusala on kooltaan vähintään puoli hehtaaria. Uudistamisvähennys myönnetään sinä verovuonna, jona metsän uudistaminen on loppuun suoritettu. Taimikkovähennys myönnetään sinä verovuonna, jona taimikko todetaan vakiintuneeksi. Edellä 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettujen menojen vähennetään hankkeen valmistumisvuonna. Taimikon vakiintumisen edellytyksistä annetaan tarkemmat määräykset asetuksella.

Jos metsän uudistamiseen tai taimikon hoitoon on käytetty verovelvollisen näihin tarkoituksiin valtion varoista saamia avustusvaroja, näiden määrä vähennetään asianomaisesta vähennyksestä.

Voimassa oleva laki

ten jälkeen lasketun metsän puhtaan tuoton, ylimenevä osa otetaan huomioon seuraavana verovuonna metsätalouden puhtaasta tulosta erikseen vähennettävänä menona.

Ehdotus

Muilla metsänomistajilla kuin valtiolla metsämaan ojituksesta ja metsäautotien rakentamisesta aiheutuneiden menojen vähennyskepoisuuden edellytyksenä on, että toimenpide on toteutettu keskusmetsälautakunnan antamien ohjeiden ja metsäautotien menojen osalta lisäksi metsälautakunnan ennen työhön ryhtymistä hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

Verovuoden poiston määrän on oltava vähintään 500 markkaa tai tätä pienempi koko menojäännöksen määrä.

Jos metsäntutkimuslaitoksen laskelmien perusteella on todettu 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen vähennysten määrien perusteena olevissa menoissa ainakin viiden prosentin lisäys tai alennus, vähennysten määrät tarkistetaan.

Jos metsätalouden puhtaasta tulosta vähennettävien menojen yhteismäärä ylittää lailla säädettyjen metsätalouden puhtaaseen tuottoon kohdistuvien veronhuojennusten jälkeen lasketun puhtaan tuoton, ylimenevä osa otetaan huomioon seuraavana verovuonna metsätalouden puhtaasta tulosta erikseen vähennettävänä menona.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja menoja ei oteta huomioon arvioitaessa 11 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja tavallisia hoito- ja hallintomenoja ja poistoja.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja menoja ei oteta huomioon arvioitaessa 11 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tavallisia hoito- ja hallintokustannuksia ja poistoja.

14 a §

Metsämaan uudistusalan taimikosta myönnetään tässä pykälässä tarkoitettu verovapaus seuraavilla edellytyksillä:

1) metsälautakunta tai valtion maalla asianomainen viranomainen on hyväksynyt taimikon perustetuksi. Jos metsä on uudistettu luontaisesti, taimikon kasvua haittaavat siementävät puut on poistettava ennen verovapauden myöntämistä;

2) muun metsänomistajan kuin valtion uudistusallalla ei ole suoritettu yksityismetsälain (412/67) vastaista hakkuuta eikä uudistusalan taimikko ole verovelvollisen laiminlyönnin johdosta joutunut yksityismetsälain vastaiseen tilaan;

3) uudistusallalle ei ole muulla perusteella myönnetty verovapautta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Veroa tulon perusteella määrättäessä ei oteta lukuun verovapauden edellytykset täyttävän taimikon pinta-alan mukaan laskettua taimikon suhteellista osuutta maatalan metsän puhtaasta tuotosta niissä verotuksissa, jotka toimitetaan 5 momentissa mainituilla alueilla samassa momentissa tarkoitetuilta vuosilta (verovapausaika). Ensimmäinen verovapaa vuosi on taimikon perustamisvuosi.

Jos metsämaan uudistusalan taimikon hoito on laiminlyöty siten, että taimikkoa ei voida katsoa vakiintuneeksi, verovelvollinen menettää tässä pykälässä tarkoitetun verovapauden tällaisen alueen osalta laiminlyönnin toteamisvuotta seuraavalta vuodelta toimitettavasta verotuksesta alkaen, jollei taimikon vakiintumisen turvaavia toimenpiteitä ole sitä ennen suoritettu.

Taimikko katsotaan vakiintuneeksi seuraavilla perusteilla:

1) taimikon perustamisesta on kulunut 5 momentissa tarkoitettu eri alueisiin kohdistuva vakiintumisaika; ja

2) taimikossa on kasvupaikalla sopivia kehityskelpoisia taimia hehtaaria kohti vähintään se määrä ja siinä on tehty ne taimikon tyydyttävän kehittymisen edellyttämät hoitotoimenpiteet, joista annetaan tarkemmat määräykset asetuksella.

Verovapausaika ja taimikon vakiintumisaika ovat keskusmetsälautakunnista ja metsälautakunnista 29 päivänä huhtikuuta 1987 annetussa valtioneuvoston päätöksessä (439/87) mainittujen metsälautakuntien toimintapiireihin kuuluvissa kunnissa sekä Ahvenanmaan maakunnassa seuraavat:

Alue	Verovapaus- aika Vuosia	Vakiintumis- aika Vuosia
Helsinki, Lounais-Suomi, Satakunta, Uusimaa- Häme, Pirkka-Häme, Itä- Häme, Etelä-Savo, Etelä- Karjala, Itä-Savo	15	5
Ahvenanmaa	15	5
Pohjois-Karjala, Pohjois- Savo, Keski-Suomi	20	5
Etelä-Pohjanmaa, Poh- janmaa, Keski-Pohjan- maa, Kainuu, Pohjois- Pohjanmaa	25	10
Koillis-Suomi, Lappi	30	15

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

Metsälautakunnan tehtävänä on valvoa tässä pykälässä tarkoitetun verovapauden edellytyksiä muiden verovelvollisten kuin valtion mailla sen mukaan kuin verohallitus tarkemmin määrää. Taimikon vakiintumisen edellytykset selvitetään sen jälkeen, kun 5 momentissa tarkoitettu vakiintumisaika lisättynä enintään viidellä vuodella on kulunut.

15 §.

Jos maatalousmaa on metsitetty, ei tämän alueen metsän puhdasta tuottoa oteta lukuun määrättäessä veroa tulon perusteella niissä verotuksissa, jotka toimitetaan Lapin läänissä 35 vuodelta, Oulun läänissä 30 vuodelta ja muualla maassa 25 vuodelta sen kalenterivuoden alusta lukien, jona metsitystyö on loppuun suoritettu.

Jos suo on joko kokonaan tai osittain maanomistajan varoin ojitettu metsänkasyun parantamiseksi, ei tämän alueen metsän puhdasta tuottoa oteta lukuun määrättäessä veroa tulon perusteella niissä verotuksissa, jotka toimitetaan Lapin läänissä 25 vuodelta, Oulun läänissä 20 vuodelta ja muualla maassa 15 vuodelta sen kalenterivuoden alusta lukien, jona ojitustoimitus on loppuun suoritettu.

15 a §.

Metsämaan uudistusalan vähintään puolen hehtaarin suuruisesta taimikosta annetaan veronhuojennus luonnolliselle henkilölle, kuolinpesälle ja näiden muodostamalle yhtymälle. Uudistusalasta, jonka tuotto muulla perusteella on verovapaa, ei anneta tässä pykälässä tarkoitettua veronhuojennusta.

Veroa tulon perusteella määrättäessä ei oteta lukuun pinta-alan mukaan laskettua taimikon suhteellista osuutta maatalaan kuuluvan tilan metsän puhtaasta tuotosta kerrottuna Lapin läänissä luvulla 16, Oulun läänissä luvulla 14, Pohjois-Karjalan läänissä luvulla 13, Mikkelin, Kuopion, Vaasan ja Keski-Suomen lääneissä luvulla 11 ja muualla maassa luvulla 7. Veronhuojennus annetaan siltä vuodelta toimitettavassa verotuksessa, jona taimikko on vakiintunut. Verovelvollisen vaatimuksesta veronhuojennus jaksetaan annettavaksi sanotulta ja enintään kahdelta sitä seuraavalta vuodelta toimitettavassa verotuksessa laskettuna erikseen kullekin vuodelle vahvistettujen tuottoperusteiden mukaan siten, että veronhuojennusta

Voimassa oleva laki

Ehdotus

kahdelle tai kolmelle vuodelle jaksotettaessa jaetaan edellä mainittu kerroin vastaavasti luvulla 2 tai 3.

Jos tässä pykälässä tarkoitettu veronhuojennus tai sen verovuodelle jaksotettu osa ylittää maatilatalouden tuloverolain 14 ja 15 §:n mukaisen veronhuojennusten jälkeen lasketun metsän puhtaan tuoton, ylimenevä osa otetaan huomioon vähennyksenä metsätalouden puhtaasta tulosta.

15 b §

Luonnollisella henkilöllä, kuolinpesällä ja näiden muodostamalla yhtymällä sekä yhteismetsällä on oikeus metsätalouden puhtaasta tulosta tehdä vähennys verovuonna ostajalle luovutetusta ensiharvennushakkuussa kertyneestä puutavarasta (ensiharvennusvähennys).

Ensiharvennusvähennyksen määrä lasketaan siten, että se vastaa hakkuussa kertyvän ja luovutetun puutavaran puolta määrää kerrottuna verovuoden verokuutiometrin keskimääräisellä raha-arvolla, kuitenkin enintään metsätalouden puhtaaseen tuottoon kohdistuvien lailla säädettyjen veronhuojennusten ja 13 §:ssä tarkoitettujen vähennysten jälkeen laskettua metsätalouden puhtaan tuoton kokonaismäärää verovuonna.

Vähennyksen myöntämisen edellytyksenä on edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi, että

1) hakkuu on kohdistunut metsämaahan, jonka puuston läpimitta (keskiläpimitta) ennen hakkuuta 1,3 metrin korkeudelta maanpinnasta mitattuna on vähintään 8 cm ja enintään 16 cm;

2) hakkuuta ei ole toteutettu yksityismetsälain vastaisella tavalla;

3) yhdelle ostajalle luovutetun puutavaran määrä on vähintään 20 kiintokuutiometriä;

4) luovutettu puutavara täyttää puumarkkinoilla yleisesti sovellettavat puutavaran mittaja laatuvaatimukset;

5) veroilmoitukseen on liitetty puun ostajan antama todistus vähennykseen oikeuttavan puutavaran määrästä.

Keskiläpimitan mittaustavasta annetaan tarkemmat määräykset asetuksella.

Ensiharvennusvähennystä ei pidetä 13 §:n 8 momentissa tarkoitettuna menona.

16 §.

Edellä 15 tai 15 a §:ssä tarkoitettun veronhuojennuksen saamisen edellytyksenä on

Voimassa oleva laki

myös, että metsän uudistaminen, metsittäminen tai ojittaminen on tehty piirimetsälautakunnan tai, jos kysymyksessä on valtion maalla suoritettava metsittäminen tai ojittaminen, sen viranomaisen, jonka hallinnassa alue on, ennen työhön ryhtymistä alueelle hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

Veronhuojennusta ei myönnetä, jos on kysymys alueesta, jossa maatalousmaan metsittäminen ei edellytä metsänviljelyä tai jonka ojittamista ei kasvupaikan metsäntuottokyvyn parantamisen kannalta voida pitää tarkoituksenmukaisena eikä myöskään, jos on kysymys alueesta, jossa on suoritettu yksityismetsälain vastainen hakkuu.

Jos metsitys- tai ojitusalueen hoito on laiminlyöty, menettää verovelvollinen 15 §:ssä tarkoitetun veronhuojennuksen tällaisen alueen osalta siltä vuodelta toimitettavasta verotuksesta alkaen, jona laiminlyönnin on todettu tapahtuneen.

17 §

Maatilatalouden tulosta vähennetään maatilataloudesta johtuneen velan korot sekä indeksi- ja kurssitappiot tulo- ja varallisuusverolain (1043/74) sekä velkojen korkojen vähennysoikeuden rajoittamisesta verotuksessa annetun lain (953/74) säännösten edellyttämällä tavalla.

20 §.

Keskusmetsälautakunnan, piirimetsälautakunnan tai, jos kysymyksessä on valtion maa, asianomaisen viranomaisen on esitettävä verolautakunnalle todistus 14, 15, 15 a ja 16 §:ssä säädetyistä veronhuojennuksen edellytyksistä.

Keskusmetsälautakunnan ja piirimetsälautakunnan on ilmoitettava asianomaiselle verolautakunnalle toteamansa 16 §:n 3 momentissa tarkoitetut laiminlyönnit.

Keskusmetsälautakunnan tai piirimetsälautakunnan on toimitettava verovelvolliselle ja veroviranomaiselle lausunto 13 §:n 1 momentin 2—5 kohdassa tarkoitettujen menojen määrästä ja niiden vähennyskelpoisuuden edellytyksistä.

Ehdotus

17 §

Maatilatalouden tulosta vähennetään maatilataloudesta johtuneen velan korot sekä indeksi- ja kurssitappiot tulo- ja varallisuusverolain säännösten edellyttämällä tavalla.

20 §

Metsälautakunnan tai, jos kysymyksessä on valtion maa, asianomaisen viranomaisen on annettava verovelvolliselle ja veroviranomaiselle todistus 14 ja 14 a §:ssä säädetyistä veronhuojennuksen edellytyksistä. Metsälautakunta antaa metsänomistajalle todistuksen ensiharvennuksen edellytyksistä, jos tarkoituksena on luovuttaa puutavaraa hankinta- tai käteiskaupalla.

Metsälautakunnan on annettava verovelvolliselle ja veroviranomaiselle lausunto 13 §:n 1 momentin 2—5 kohdassa tarkoitettujen menojen määrästä ja niiden vähennyskelpoisuuden edellytyksistä.

Metsäntutkimuslaitoksen on annettava verohallitukselle lausuntoja 11 §:n 1 momentin 2, 3 ja 5 kohdassa tarkoitetuista tuottooperusteista ja 13 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuista menoista.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

21 §

Maatilan tai sen osan luovutuksesta saadut voitot verotetaan tulo- ja omaisuusverolain kunnallishallituksesta kaupungissa annetun, asetuksen ja maalaiskuntain kunnallishallinnosta annetun asetuksen säännösten edellyttämällä tavalla.

21 §

Maatilan tai sen osan luovutuksesta saadut voitot verotetaan tulo- ja varallisuusverolain säännösten edellyttämällä tavalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1991. Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa, kuitenkin siten, että 11 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohtaa sovelletaan ensimmäisen kerran, kun metsäverolukuja tai verokuutiometrin rakennetta muutetaan tämän lain voimaantulon jälkeen.

Poiketen siitä, mitä 11 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohdassa on säädetty, verotusta varten tehtävä kasvun arvio ja verokuutiometrin rakenteen arviointi kohdistetaan veronalaiselle metsämaalle ensimmäisen kerran valtakunnan metsien kahdeksannen inventoinnin tietojen käytönoton yhteydessä.

Lain 14 a §:ssä tarkoitettu verovapaus myönnetään metsämaan uudistusalueille myös silloin, kun verovelvollisella olisi muutoin ollut oikeus lain 15 a §:ssä tarkoitettuun veronhuojennukseen, mutta taimikkoa ei ole todettu vakiintuneeksi. Verovapaus myönnetään näissä tapauksissa 14 a §:n 5 momentissa tarkoitettuihin verovapausajaksi, kun taimikko on vakiintunut.

Ennen tämän lain voimaantuloa maatalousmaan metsityksen perusteella myönnettyyn verovapauteen sovelletaan tällä lailla kumottujen 15 §:n 1 momentin ja 16 §:n säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa vakiintuneen taimikon johdosta saadun veronhuojennuksen jaksottamiseen sovelletaan tällä lailla kumotun 15 a §:n 2 momentin säännöstä.

Ennen tämän lain voimaantuloa suon ojituksen perusteella myönnettyyn verovapauteen sovelletaan tällä lailla kumottujen 15 §:n 2 momentin ja 16 §:n säännöksiä silloin, kun ojitustoimitus on loppuunsaoritettu ennen 1 päivää tammikuuta 1989.

Ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleen 13 §:n 4 momentin mukaan muodostunut siirtyvä vähennys otetaan huomioon tämän lain 13 §:n 1 momentin mukaisena menona.

2.

Laki**verotuslain 45 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 12 päivänä joulukuuta 1958 annetun verotuslain (482/58) 45 §:n 1 momentin 2 kohta,
 sellaisena kuin se on 21 päivänä joulukuuta 1979 annetussa laissa (980/79), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

45 §

Verotusta varten tulee jäljempänä mainittavien viranomaisten, henkilöiden ja yhteisöjen toimittaa verohallituksen antamien ohjeiden mukaisesti veroviranomaiselle tai jäljempänä mainitulle yhteisölle tammikuun kuluessa edelliseltä kalenterivuodelta ja 2 kohdan osalta verohallituksen määräämänä ajankohtana puolivuositain seuraavat asiakirjat ja tiedot:

2) puun ostajien luettelo puutavaran hankintamyymästä veroviranomaiselle sekä puun ostajien tai niiden järjestöjen verokuutiometrin keskimääräisen raha-arvon laskemista varten tarvittavat kuntakohtaiset tai kantohinta-alueittaiset keskihinnat ostamistaan puutavaralajeista metsäntutkimuslaitokselle, jolla on oikeus tarkastaa ilmoittamisvelvollisten hallussa oleva aineisto, johon *keskihintatiedot* perustuvat;

2) puun ostajien luettelo puutavaran hankintamyymästä veroviranomaiselle sekä puun ostajien tai niiden järjestöjen verokuutiometrin keskimääräisen raha-arvon laskemista varten tarvittavat kuntakohtaiset tai kantohinta-alueittaiset keskihinnat *ja niitä vastaavat puumäärät* ostamistaan puutavaralajeista metsäntutkimuslaitokselle, jolla on oikeus tarkastaa ilmoittamisvelvollisten hallussa oleva aineisto, johon *ilmoitetut* hintatiedot perustuvat;

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
 kuuta 1991.*

3.

Laki**maatalouden investointivarauslain 1 ja 12 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1982 annetun maatalouden investointivarauslain (1103/82) 1 ja 12 §,
 sellaisina kuin ne ovat 12 päivänä joulukuuta 1986 annetussa laissa (902/86), näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Maatalouden investointivarauksesta, jonka maatilataloutta harjoittava verovelvollinen voi

1 §

Maatalouden investointivarauksesta, jonka maatilataloutta harjoittava verovelvollinen voi

Voimassa oleva laki

verovuosilta 1983—1991 veroilmoituksessaan tehdä, säädetään tässä laissa.

12 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1983. Lakia sovelletaan verovuosilta 1983—1995 toimitettavissa verotuksissa.

Ehdotus

verovuosilta 1983—1990 veroilmoituksessaan tehdä, säädetään tässä laissa.

12 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1983. Lakia sovelletaan verovuosilta 1983—1994 toimitettavissa verotuksissa.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 1991.*
